

Moraliter Baruch

parum aut nullū circa h̄dica ponunt remedium. at Aquam nostrā pecunia bibim⁹ t̄c. nā illa q̄ sunt infidelib⁹ cōmunita a christians inter eos habitatib⁹ sub tributo emunt pecunia. b̄t Cœrulic⁹ n̄ris minabamur. nā christiani inter infideles habitantes de vita sua nō sūt securi: nec etiā illi q̄ sunt terris eoz p̄linq. vñ mō dī: q̄ se p̄parat ad iudicēdū insulā Egipti. d̄t Egypto dedim⁹ manū t̄ assyriis. l̄infidelib⁹. t̄ At saturorem pane. nā habitates iter eos. p̄ victu necessario sūt in graui seruitute. et Patres nostri peccauerunt t̄ nō sunt. nā p̄ter peccata sua destruci sunt p̄ saladinū et alios soldanos post ipm. ḡt Et nos iniqtūtes eoz portauim⁹. inquā tu accessi libro ad loca sancta priuati sum⁹ et suppositi servituri quātū ad fideles cū infidelib⁹ habitates. iō subdis in eoz p̄sona. b̄t Servi dñati sūt nostri. i. ifideles q̄ ecōtrario debet fidelib⁹ seruire. t̄ Nō fuit q̄ redimeret de manu eoz nā principes christiani p̄ guerras eoz adiunq. sūt impe- diti. t̄ In manib⁹ n̄ris. i. in periculo vite n̄e. k̄t Asser- redam⁹ panē nobis. i. acq̄rebam⁹ victū nostrū: christiani nā q̄ sūt iter infideles multas molestias sustinēt ab eis sine cātō subdis. b̄t Pellic n̄ra quasi eliban⁹ exulta est. nā p̄ter detecti nutriti calor naturalis p̄p̄ia substātiā cōsumit. d̄t Mulieres in sion humiliauerūt t̄c. capta nangs ciuitate bierlm p̄ saracenos. pbabile ē q̄ talia mala fecerunt ibi. et Principes manu suspēti sūt. tūc enī Huid rex hierlm et magister militiē tēpli capti fuerūt vilii. t̄ sic eoz suspēsto fuit in potestate soldani: l̄z nō fuerit factū talis enī potestas ma- nō vocat. sicut vulgariter dicēt talis ciuitas est in manu regi id est in eō p̄tate. t̄ Facies sēnū nō erubuerūt. eos turpi- ter tractādo. ḡt Adoleſcētib⁹ impudice abusū sur. tale nā q̄ sūt satis comūne est inter saracenos vt dicit ep̄us aco- nens. in libro suo de gestis trāsmarinis. b̄t Et pueri in li- gno corruerūt. i. pueri incunabilis lignis lacentes. q̄ nulli etati p̄cebat. t̄ Senes d̄ por. defē. vbi prius sedebat ad iudicādū. nā ad saracenos trāstata est potestas iudicādū. b̄t Juuenes de choro psallētū. q̄ subtracta ē oīs materia gaudi. t̄ Lecidit corona capitū n̄ri. non enī est bōle rex bierolymitan⁹ nisi solo noīe. Letera patēt vsq̄ ibi: et Vulpes ambu. in eo. i. saraceni ad modū vulpiū delos. t̄ Tu autē dñe in eternū p̄manebis t̄c. iō potes adhibere re mediu. p̄ volūtate tua. ḡt Quare impetuū obliuisceris nostri. i. p̄ t̄ longū tēporis spaciū. Et q̄m defectus non est ex parte sua sed nostra. ideo subditur: b̄t Conuerte nos dñe

Nico. de lyra

Vulgata editio de qua fit mentio in plogo sup Baruch exponit in plogo sup Ezechielē. Letera plana sūt.

Incipit postilla fratris Nicolai de lyra super Baruch.

Gl̄bec x̄ba libri. Post libri Tobie s̄m ordinē t̄p̄ sequit̄ liber Baruch inmediate. nam hi storia Tobie cōtigit tē porib⁹ ezechie regis iuda: vt ostēt̄. s̄. in principio libri Tobie. Baruch aut̄ fuit notari⁹ hieremie a t̄p̄ togakim filij iofie: vt habeat Hier. xxvij. t̄ destrucciēt̄ hierlm p̄ chaldeos cū hieremia descēdit̄ i Egyptū post interfectionē godolte. Hier. xlīij. et postea scriptis libri istū quātū ad illā partē cui⁹ fuit auctor. quantū aut̄ ad epistolā Hieremie q̄ ponit̄ i hoc libro cui⁹ t̄ nō fuit auctor sed t̄m scriptor scriperat ante destructionē cīntratis. v̄videbit̄. d̄no concedente. ḡt li- ber iste in duas ptes diuidit̄. s̄. in libri Baruch scribe: t̄ in epistolā hieremie q̄ incipit ca. vij. Prima diuidit̄ tres ptes: q̄ primo circa libri Baruch p̄not̄ descriptionis acr⁹. b̄t legēdi modus. ibi: Et legit̄ baruch. Tertio libri. p̄cessus. ibi: Et dicit̄. Circa primū primo po- nis scriptoris gen⁹ cū dī: Et hec verba libri que scriperat ba- ruch filius neris t̄c. t̄m regulam hebreorūz pater baruch et auus

La. I Additio

ad te t̄c. innova dies nostros sicut a principio. i. quando terra sancta erat libere in manib⁹ fidelib⁹. b̄t Sed p̄ficiens repul- sti nos t̄c. t̄ maxime a t̄p̄ saladini t̄c.

In capitulo. v. Recordare.

Additio. Ultimo sequit̄ oratio Hieremie p̄phete pro- cipales. In prima nōc ad modū bñ orātis t̄ denoto inuocat ad se et excitat diuinā miserationē et pietatē dicens: Recorda re dñe q̄ acciderit nobis. b̄t dñe vero narrat t̄ referat suā vi- litatē et infelicitatē et afflictionē. t̄ q̄tū ad amissionē possesso, nū dices: Hereditas n̄ra versa est ad extraneos. t̄ q̄ ad amissiōne amico et subdēs. Pupilli faci sum⁹ abiq̄ p̄fē. t̄ q̄ ad amissiōne cibariorū addēs: Quā nostraz pecunia bibimus. t̄ ad amissionē libertatis subdēs: Cœrulic⁹ nostris minabimur. t̄ q̄ ad parētes subdēs. Parēs n̄ri peccauerēt̄ t̄ nō sūt. t̄ q̄no ad amissionē p̄tatis et auctoritatē subdēs: Servi dñati sur n̄ri. t̄ q̄ ad amissionē pacis et securitatē addēs. In manib⁹ n̄ris. t̄ q̄ ad amissionē pulchritudinis et sanitatē cōcludēs. Pellic n̄ra quasi eliban⁹ exulta est. Tertio x̄o recitat aduersario p̄ multi- plicē int̄q̄tē et abusione: q̄ abusi sūt i captiuitate: vt ex h̄ de- maḡ ad misericordiā p̄uocare: h̄ facit ibi: Multeres i si- humiliauerūt et virgines i ciuitatibus iuda. deinde vero mali- cia et crudelitatem subdēs. Dic̄ipes mann suspensi sūt facies sēnū nō erubuerūt. deinde vero ip̄ox neclā feditatē subdēs. Adoleſcētib⁹ sp̄udice abusi sūt. Quartu x̄o p̄pheta deplo- rat pristinā dignitatē et pristinā cōfolationē: q̄ et defecit sapia et scientia: leticia et exēlētia q̄ cōsueverāt esse in hierlm. q̄tū ad sapientiā dicit: Genes defecerūt de portis q̄tū ad leticiam subdit: Juuenes de choro psallētū: q̄tū ad excellentiā con- cludit. Lecidit corona capitū n̄ri. Quinto x̄o p̄pheta explicat suā int̄q̄tē et cōfiteet̄ iustū p̄nitionē. ibi: Ne nobis q̄ pecca- uim⁹: p̄terea mestū factū ē coz nostrū. Sexto x̄o laudat et p̄- dicat diuinā durationē. ibi: Tu autē dñe in eternū p̄manebis. Septimo vero implorat dei benignitatē et petit sui redditus et sue cōuersiois accelerationē. redit⁹ q̄dē vel de babylonica ca- ptivitate in hierlm: vel poti⁹ et meli⁹ de incredibilitate ad iefu xp̄i fidē: t̄ h̄ facit ibi: Quare i p̄petuū obliuisceris nostri. De- qui: Conuerte nos dñe ad te et cōuentemur. Octavo et vltimo int̄ue et cernit diuinā seueritatē: t̄ p̄ oīs aliquātē dilationem exauditiōis de h̄ q̄o perit ita celeriter impleri cōcludēs: Sed p̄ficiens repulisti nos: ratus es cōtra nos vehementer: t̄ in hoc h̄bremi hieremie finiunt̄.

Nico. de lyra

Enīus et ceteri q̄ ponit̄ hic habuerūt sp̄m p̄phete sicut et ip̄e. dicit̄ ei q̄ q̄tū i principio alienū p̄phete ponit̄ no- mē p̄tis ei⁹ t̄ aut̄: t̄ sic ascēdēdo: p̄ b̄dat intelligi q̄ sp̄m p̄phetic⁹ habue- rūt. Sc̄iēdū etiā q̄ dictio copulativa cū dicit̄: Et hec x̄ba libri t̄c. copulat ad verba hieremie q̄ baruch scrips̄rat ante. b̄t ponit̄ descriptiōis lo- cū dī: b̄t In babylonia. q̄tū b̄ vī- det̄ alieni fallū. q̄tū Hier. xlīij. dī q̄ cū hieremia et alijs iudeis q̄ remanerāt i iudea descēdit̄ i Egyptū t̄ nō iuit in babylonīa cū alijs captiuitatis. Di- cēdū q̄ mortuo hieremia i Egyptū ba- ruch iuit i babylonīa ad captiuos cō- solationē: t̄ maxime q̄ hieremias p̄- pheteranerūt Egyptū cito destruēdā p̄ nabucōho dono ior regē babylōis Hier. xlīij. Tertio ponit̄ descriptiōis tē- pus cū dī: c̄ In anno q̄nto. s̄. a de- struēt̄ hierlm p̄ chaldeos. sic enī numerabat iudei a t̄p̄ captiuitatē ba- bylonīcē: sicut mō cōputant a t̄p̄ ca- ptiuitatis sue per romanos: incipien- do a destruēt̄ hierlm facia per Tis- tū et Vespasianū. d̄ At in septima die mensis. nō dicit̄ hic q̄s mensis fue- rit. t̄ ideo videt̄ q̄ fuerit prim⁹ mensis. ē In t̄p̄ quo ceperūt chaldei hie- rusalem. i. a t̄p̄ illo vnde incipiēbat iu- deorūz numeratio. vt dictū est: f̄ Et legit̄. Nic̄ p̄nō ponit̄ circa libri istū legēdi modus. t̄ primo in babylonīa. secun- do in bierolyma. ibi: Et collegunt̄. Circa primū dicit̄. Et les-

Incipit p̄fatio in librum Ba- ruch prophete.

Iber iste q̄ baruch noīe nō habet sed t̄m in vulgata edi- tione: similiter et ep̄la hieremie. Propter noticiā aut̄ legētū hic scripta sunt: q̄ multa de christo nouissimisq̄ tēporib⁹ indicant.

Incipit Baruch p̄pheta.

in babylonia in anno quinto et in septima die mensis: in tempo- re quo ceperunt chaldei hierlm t̄ succenderūt eā igni. Et legit̄ ba-

re modus. ibi: Et legit̄ baruch.

Tertio libri. p̄cessus. ibi: Et dicit̄.

Circa primū primo po-

nis scriptoris gen⁹ cū dī:

Et hec verba libri que scriperat ba-

ruch filius neris t̄c. t̄m regulam hebreorūz pater baruch et auus

Nico. de lyra

Et legit Baruch verba libri huius ad aures iechonie et cōtra hoc videatur q̄ iechonias iste erat in carcere regis babylonis. Dicēdū q̄ nō erat in carcere clausus saltē cōtinuit: eo q̄ eēt nobilis et rex iuda: vel si erat clausus nō ramen taliter quin Baruch posset ad eū accedere: talis enī accessus frēquenter cōcedit detentis in carcere.

B At ad aures vniuersi populi. s. iudaci in babylonē duci. b Et ad aures potentū filioꝝ regum. q̄ duci fuerāt ibi aliq̄ de semine regio. vt habet Dñs. j. et fuerunt in magna prāte sicut patet ex eodē libro de danielē et socijs eī. Letera patet vsq; ibi:

c Ad flumē sodi. i. iuxta flumen sic vocatum. sicut dī Hierie. xlvi. Ad flumē euphraten vici sur. i. iuxta flumē euphraten. d Qui audientes plo- rabāt. vt penitētes de peccatis. p qui bus captivati erāt. e Et ieunabāt et orabāt in conspectu dñi. affligendo corpus et sp̄m offerendo: vt sic eorū af- flictione deus respiceret et captiuitatē relaxaret. f At colligeret. Hic p̄t̄ describit lectio libri huius in hierlm. Nā iudei habitātes in babylone fece- rūt libriꝝ Baruch trāscribit: et miserūt in hierlm vt legeref ibi: et cū hoc miserūt pecunia: vt inde emerent neces- saria. p sacrificijs et oblationibꝝ ibidē fiendis: et hoc est q̄ dicit: Et college- rūt pecunia. t p̄t̄ līa vsq; ibi:

g Qū acciperēt. Sc̄lēdū tñ. q̄ B v̄l- def alicui falsum q̄ hic dicitur est: q̄ oēs iudei q̄ erant in iudea interfecto godolia descēderūt ī egyptū: vt dicitur est. s. et ideo nō videt q̄ tñ in hierlm fuerit populus iudaicus: nec sacerdo- tes sacrificia offerentes: et maxime q̄ j. Esdr. in. dī q̄ corobabel et illi q̄ re- dierūt ī captiuitate babylonica erex- erunt altare sup bases suas: et obrute- rūt sup illud holocaustū dñi: q̄s fuit p̄ longū t̄ps post ista. ppter q̄ videſ q̄ a destructione cīnitatis et tēpli per chaldeos vsq; ad redditū captiuitatis babylonice nō fuit ī hierlm altare ho- locausti erectū: nec sacerdotes offeren- tes sacrificia: ppter q̄ t̄ consilia liber- iste apud hebreos apocryphus repu- rat. Kōt̄ tñ dici q̄ lī interfecto godo- lia quē rex babylonis p̄fecerat terre iuda: tot p̄p̄ls iudaicus q̄ remāserat in iudea fugerit ī egyptū timēs q̄ rex babylonis mitteret contra eū exercitū ad vindicādū mortē godolie: videns tñ postea q̄ nō mitteret et audiēs bie- remiā p̄phetantē q̄ rex babylōis egyptū inuaderet. p̄ magna p̄terredit in hierlm. ppter loci sanctitatē et inter re- deuentes fuerūt aliq̄ sacerdotes quoꝝ principialis fuit ioakim hic noīat: nō tñ fuit filiū summi sacerdotis: q̄s iose- dech summus sacerdos cum sedechia rege fuit ducens in babylonem cui in summo sacerdotio successit iesus filiū eius in redditū captiuitatis babylonice. vt p̄t̄. i. Esdr. iiij. et Iacharie. iii. Joakim aut̄ filiū isti iesus ī historio graphos postea fuit summus sacerdos et nō est iste ioakim de quo fit hic men- tio. vnde dicit̄ hic: Ad ioakim filium helchit: ad distinctionē alterius. Ad illud aut̄ q̄ dicit̄ de erectione altaris post redditū captiuitatis babylonice. dicēdū q̄ scripture loquit̄ ibi de so-

Baruch La. I

lenni erectione post redditū captiuitatis babylonice: tamen ante sacerdotes p̄dicto modo redeuntes ererant al- tare parvum ad sacrificandum domi- no. p̄t̄ poterant bono modo. sicut pa- triarche et p̄phete frequēter legunt al- taria erexisse ad sacrificandum domi- no. Cū acciperēt vasa. Hic est constru- ctio suspēcta et intricata sententia: p̄o- cui⁹ intellectu sciendū q̄ cū iechonias re- ge iuda in babylonē duxit fuerūt va- sa tēpli dñi aurea transportata. p qui- bus rex sedechias in regno iudee succe- dens fecit vasa argētea: q̄ nō poterat facere aurea sicut roboā filiū salomōis p̄ seūt̄ aureis q̄ abusuit seach tēpli egypti. fecl̄ scuta erae. iij. Reg. viii. t illa vasa argētea captiuato sedechia fue- rūt in babylonē portataq̄ saltē. p par- te redemerūt iudei in babylonē duci- et miserūt in hierlm. p cultū dei ciu- nitatis. p sacrificijs collecta. vt dicitur et: Bē q̄ dī: Cū acciperet. s. dī: ioakim sacerdos. b Vasa templi dñi q̄ ab- lata fuerūt de templo. sedechia rege ca- pto. i Reuocare in terrā iuda. i. ve- remitterent in hierlm q̄ est metropolis in terra iuda. k Decima die mēsis syban. qui correspondet partim Mayo et partim Junio apud nos. cōsequēt̄ ostendit q̄ fuerint illa vasa cū dicit: l Vasa argētea q̄ fecit sedechias ic. t p̄t̄ ex dictis līa vsq; ibi:

m Et orate p̄ vita nabuchodonosor tē. et ei⁹ enī pacifico statu dependebat p̄a terre babylonice: et p̄ sōs p̄a iu- decōi ibi trāslatoꝝ: ppter q̄ p̄cebat orari. p̄ vita regis et filii eius ī moni- tione hieremie. xxxix. Orate p̄ cīnitate ad quā trāmigrati estis: q̄ in pace illi- us erit p̄x vīa. n Ut det dñs vir- tute nobis. primo petierunt orari. p̄ bo- no statu regni q̄ est magis cō. p̄t̄les p̄ bono suo q̄d erat magis speciale. o Et illuminet oculos nostros. in re- ritatis cognitione. p̄ Ut viuamus sub vmbra nabuchodonosor. q̄ dī de- ordinant̄ nos in eius seruitutē redige- re. q Et seruiam̄ eis. s. humiliat̄ obtēperantes voluntati divine. r Et inueniamus gratiā in cōspēctu eoꝝ: vt nō cogant nos idolatrare: sed p̄mittant nos deo pacifice deterire. s. Et pro nobis p̄s orate tē. i. ora- te vt dimittat nobis peccata nostra. Con- sequenter subdis de lectione libri Bar- chūt̄ cum dicit̄: Et legit̄ libri isti tē. t Recitari in templo domini. Ille etiam platea atrij in qua conuenientē- būt iudei ad orandum et audiendum ver- bum dei. v In die solennitatis et in diebus solennitatis in quibꝝ magis cō- uenient̄ populū. r Et dicit̄. Post descriptus est circa librum Baruch legendi modus. Hic cōsequēt̄ detar- bis libri. p̄cessus: in quo primo ponit̄ humilis depeccatio. secundo vitis infi- miatio. iij. ca. ibi: Audi israel: vbi in- pit tertium caplin ī signatione. Hic p̄- ronymi. Prima in tres. nam sicut dicit̄ Eccl. xxix. Oratio humiliantis se nubes penetrabit. et ideo primo pa- antis se depeccatio. ibi: Et nūc die vīe. tertio depeccantis cōclusio. ibi: Et nūc domine oīpotens. Circa primū ponit̄ orantis humiliatio in duobus. primo cōficio

Nico. de lyra

lenni erectione post redditū captiuitatis babylonice: tamen ante sacerdotes p̄dicto modo redeuntes ererant al- tare parvum ad sacrificandum domi- no. p̄t̄ poterant bono modo. sicut pa- triarche et p̄phete frequēter legunt al- taria erexisse ad sacrificandum domi- no. Cū acciperēt vasa. Hic est constru- ctio suspēcta et intricata sententia: p̄o- cui⁹ intellectu sciendū q̄ cū iechonias re- ge iuda in babylonē duxit fuerūt va- sa tēpli dñi aurea transportata. p qui- bus rex sedechias in regno iudee succe- dens fecit vasa argētea: q̄ nō poterat facere aurea sicut roboā filiū salomōis p̄ seūt̄ aureis q̄ abusuit seach tēpli egypti. fecl̄ scuta erae. iij. Reg. viii. t illa vasa argētea captiuato sedechia fue- rūt in babylonē portataq̄ saltē. p par- te redemerūt iudei in babylonē duci- et miserūt in hierlm. p cultū dei ciu- nitatis. p sacrificijs collecta. vt dicitur et: Bē q̄ dī: Cū acciperet. s. dī: ioakim sacerdos. b Vasa templi dñi q̄ ab- lata fuerūt de templo. sedechia rege ca- pto. i Reuocare in terrā iuda. i. ve- remitterent in hierlm q̄ est metropolis in terra iuda. k Decima die mēsis syban. qui correspondet partim Mayo et partim Junio apud nos. cōsequēt̄ ostendit q̄ fuerint illa vasa cū dicit: l Vasa argētea q̄ fecit sedechias ic. t p̄t̄ ex dictis līa vsq; ibi:

m Et orate p̄ vita nabuchodonosor tē. et ei⁹ enī pacifico statu dependebat p̄a terre babylonice: et p̄ sōs p̄a iu- decōi ibi trāslatoꝝ: ppter q̄ p̄cebat orari. p̄ vita regis et filii eius ī moni- tione hieremie. xxxix. Orate p̄ cīnitate ad quā trāmigrati estis: q̄ in pace illi- us erit p̄x vīa. n Ut det dñs vir- tute nobis. primo petierunt orari. p̄ bo- no statu regni q̄ est magis cō. p̄t̄les p̄ bono suo q̄d erat magis speciale. o Et illuminet oculos nostros. in re- ritatis cognitione. p̄ Ut viuamus sub vmbra nabuchodonosor. q̄ dī de- ordinant̄ nos in eius seruitutē redige- re. q Et seruiam̄ eis. s. humiliat̄ obtēperantes voluntati divine. r Et inueniamus gratiā in cōspēctu eoꝝ: vt nō cogant nos idolatrare: sed p̄mittant nos deo pacifice deterire. s. Et pro nobis p̄s orate tē. i. ora- te vt dimittat nobis peccata nostra. Con- sequenter subdis de lectione libri Bar- chūt̄ cum dicit̄: Et legit̄ libri isti tē. t Recitari in templo domini. Ille etiam platea atrij in qua conuenientē- būt iudei ad orandum et audiendum ver- bum dei. v In die solennitatis et in diebus solennitatis in quibꝝ magis cō- uenient̄ populū. r Et dicit̄. Post descriptus est circa librum Baruch legendi modus. Hic cōsequēt̄ detar- bis libri. p̄cessus: in quo primo ponit̄ humilis depeccatio. secundo vitis infi- miatio. iij. ca. ibi: Audi israel: vbi in- pit tertium caplin ī signatione. Hic p̄- ronymi. Prima in tres. nam sicut dicit̄ Eccl. xxix. Oratio humiliantis se nubes penetrabit. et ideo primo pa- antis se depeccatio. ibi: Et nūc die vīe. tertio depeccantis cōclusio. ibi: Et nūc domine oīpotens. Circa primū ponit̄ orantis humiliatio in duobus. primo cōficio

de lyra

confiteo p̄priā culpā. scđo cōfī-
tēdo pena iuste illatā in principio
secundi capituli. Circa primū dī:
Et dicens: verba Baruch recitā-
do. a Dō deo nō iusticia. est
enī iusticie regula. b Nobis au-
rā nostrā cōfessione. b Sicut
est dies hec. hoc suple manifestat
in infestatione pene. d Om̄ni in-
da. i. om̄ni iudeo d̄ regno iude. re-
gnum aut̄ isrl̄ captiuatū fuerat p̄ lō-
tib⁹ in hieros. maxime. nam illaz
obsederunt chaldei ⁊ cobusserunt
populū partim occidētes ⁊ parti
captiuatēs. f Regib⁹ nostris
tres enī reges successiūc fuerat cō-
fusibiliter tractati. nā ioakim fili⁹
us ioseph interfic⁹ et extra por-
tas hierem. p̄ter: sicut p̄dixerat
Hieremias. xxix. Sepultura asini
sepelit t̄c. ⁊ iechonias fili⁹ ei⁹ in
babylonē duc⁹ ⁊ in carcere ratus ⁊
sedebias eis succedēsc exoculat⁹
⁊ in babylonē duc⁹. ⁊ ibidē igno-
miniose mortu⁹. sicut dictum fuit
Abakuk. ii. g Et principibus
nris ⁊ sacerdotib⁹ nostris. q fue-
rāt partim oculi ⁊ partim capti.
h At p̄phetis no. et p̄rib⁹ t̄c.
sc̄ falsis afferentibus hierusalem
a chaldeis nō esse capienda. p̄t
etia hoc exponi de p̄phetis veris
qui populi sui cōfusionē suā repu-
tabāt. i Peccauim⁹ ante dñm.
licet aut̄ Baruch esset iustus ⁊ bo-
nus: nū conumerat se peccatorib⁹.
eo ḡ erat de eodem populo.
k At nō credidi. p̄phetis ip̄l⁹.
l Dissidentes in eū. i. de p̄cepti-
one ei⁹. m Enō suim⁹ subie-
ctibiles. humiliter ei⁹ obediēto.
n Enō audiuim⁹. verba ei⁹ re-
spundo. o Ut ambularem⁹ in
mandatis ei⁹. ad h̄ enī data fuit
lex in deserto. p̄ Eraz-
mus icredibiles ad dñm. moysen
et alios seruos ei⁹ exasperādo.
q Et dissipari recessim⁹ t̄c. ho-
mines enī mali sunt in seipsis dissi-
pati: q̄ rō trahit ad bonū et sen-
tialitas et cōsuetudo peccādi ad
oppositū: fū q̄ deducit p̄bs. viii.
ethicō. r Et adheserunt nobis
multa mala. culpe et pene.
s Et maledictiones q̄ cōstituit
dñs moysi. Deut. xxvii. et. xxviii.
t Qui edūrit pa. no. de ter. egypt.
Ex. xiiij. v Dare nobis terrā
t̄c. i. ad dandum nobis terrā bonā
et fertile. ⁊ Sicut hodierna die.
suple appetit super nos maledi-
cio dei q̄ electi sum⁹ inde.
y Enō audiuim⁹ t̄c. replicatio
est ei⁹ q̄. s. dictē est: sicut in ora-
tionib⁹ solet idē plures replicari
ad maiore affect⁹ expreſſionem: ⁊
idē sit eti⁹ i. p̄sequitib⁹. z P̄ce-
rari dñs alienis. i. sacrificare eis.
a Facientes mala ante oculos
dñi. q̄ oia nuda sunt ⁊ apta. ad
Heb. iiiij. Vel dicit: b Ante ocu-
los dñi. q̄ t̄p̄ manasse reḡ iuda
in tēplo dñi fuerūt idola posita q̄
b̄ idolatre sacrificabāt.
D Opter q̄d. Dic Ca. II
p̄t̄ ponit orantis humiliata

Baruch

Ca. II

Nico. de lyra

a t̄ Domino deo nostro iusticia: nobis aut̄
cōfusio faciei nostre sicut est dies hec om̄ni
iuda ⁊ habitantib⁹ in hierusalē regib⁹
⁊ nostris ⁊ p̄cipib⁹ nostris ⁊ sacerdotib⁹
⁊ nostris ⁊ p̄phetis nostris ⁊ patrib⁹ n̄ris.
k Peccauim⁹ ante dñm deū nostrū: ⁊ non
credidim⁹ diffidētes in eū: ⁊ nō suim⁹ sub-
iectibiles illi: ⁊ nō audiuim⁹ vocē domi-
ni dei nostri vt ambularem⁹ in mandat̄
eius q̄ dedit nobis. A die qua eduxit pa-
tres nostros de terra egypti vsq; ad diez
p̄ hanc eram⁹ incredibiles ad dominū deū
⁊ nostrū: ⁊ dissipati recessim⁹ ne audirem⁹
⁊ vocē ipsius. Et adheserunt nobis multa
mala et maledictiones q̄ constituit dñs
moysi seruo suo: q̄ eduxit patres nostros
de terra egypti dare nobis terrā fluentē
⁊ lac et mel: sicut hodierna die. Et nō audi-
uim⁹ vocē domini dei nostri secūduz oia
verba p̄phetarum quos misit ad nos et
ad iudices nostros: ⁊ abiuim⁹ ynuſquisis
⁊ q̄ in sensu cordis nostri maligni opera
domini dei nostri.

Capitulum II

D Opter q̄d statuit domin⁹ deus
noster verbum suū q̄d locutus ē
ad nos et ad iudices nostros q̄
iudicauerunt in hierusalem et ad reges
nostros ⁊ ad principes nostros et ad om̄nem israel et iuda: vt adduceret domi-
nus super nos mala magna que non sūt
facta sub celo quēadmodum facta sunt
in hierusalem ⁊ secūdum que scripta sunt
in lege moysi vt manducaret homo car-
nes fili⁹ sui et carnes filie sue. Et dedit
eos sub manu regum omnium qui sunt
in circūtu nostro in improperium et in
desolationem: et in omnibus populis in
quibus nos dispersit dominus. Et facti
sumus subditus et non supra: quia pec-
cauimus domino deo nostro non obau-
diendo voci ipsius. Domino deo nostro
iusticia: nobis autem pro patribus no-
stris cōfusio faciei: sicut ē dies hec. Quia
locutus est dominus super nos omnia
mala hec que venerunt super nos et non
sumus deprecati faciem domini dei no-
stri: vt reuerteremur ynuſquisis nostruz
a vijs nostris pessimis. Et vigilauit do-
minus in malis et adduxit ea super nos:
quia iustus est dominus in omnibus
operibus suis que mandauit nobis: et
non audiuius vocem ipsius vt irem⁹
in preceptis domini que dedit ante faci-
em nostram. Et nūc domine deus isra-

tio confitendo penam illatam † q̄. b
esse iusta. cum dicit: Propter
qd statuit dominus. i. firmiter
disposuit. d Verbū suū. de
iusta punitione peccatoris.
e Quod locutus est. p moy-
sen et alios p̄phetas.

f Ad nos et ad iudices no-
stros t̄c. ita q̄ nullus se excus-
are potest de ignorantia.

g At adduceret dominus su-
p̄ nos. iuste. b Mala mag-
ique non sunt facta sub celo. in
alia gente. quanto enī peccatū
est granus tanto etiā granor
debet esse pena. Populus aut̄
ist⁹. ppter legē a deo sibi data
⁊ alia beneficia sunt in altiori
statu q̄ ceteri ppli: sicut dicit
P̄s. cxlvij. Nō fecit taliter oī
na. t̄c. ppter qd eius peccatu⁹
fuit granus: quia quanto star⁹
altior: ranto casus grauior. iō
fuit maiori pena dignum.

i At manducaret homo car-
nes fili⁹ sui. licet hoc nō legat
esse factum. t̄c. Reg. et. ii. T̄a-
ral. in obsidione hierusalē per
chaldeos: n̄ credendū est hoc
fuisse factū: vt dicit hic p̄phe-
ta Baruch. q̄ nō oia sunt in il-
lis libris scripta: ⁊ maxime q̄
idē legit faciū. t̄c. Reg. vi. in
obsidione samarie: ⁊ in obsidi-
one hieros. p̄ romanos fui ⁊
refert Josephus et alij historio-
graphi. k Et de. eos sub ma-
nu regū oīm t̄c. sicut patet li-
bro Regū et Judicū in plur-
ib⁹ locis. l In improperiū et
in desolationē. nā multa infere-
bans cōnitia et granta iudeis
inter gētiles t̄p̄ captiuitatis.

m Dō deo nostro iusti. t̄c. et
ponat vt. s. q̄ repetitio est eius
de ad maiore affect⁹ expreſſio-
ne. n Et nō sumus deprecati
faciē dñi. frequenter enī legit in
p̄dici libris q̄ iudei. p̄ pecca-
tis suis a deo p̄cussi p̄ pena nō
reuertebant ad dñm p̄ peniten-
tiā. o Et vigilauit dñs i ma-
lis. s. p̄cne iuste sup nos addu-
cēd̄s. p Que dedit ante fa-
ciē nostrā. i. clare ⁊ manifeste
ita q̄ nō possum⁹ nos excusare
p̄ ignoratiā. q Et nūc dñe.
Postq̄ posita est orantis hu-
militatio: hic cōsequēter ponit
humiliatis se deprecatio: ⁊ diui. † s. e.
dis in tres partes. q̄ primo in
oratione allegatur dei magni-
ficentia. Secundo orantis po-
puli penitētia. ibi: Respice do-
mine. Tertio diuini cultus ig-
nomina. ibi: Et posuisti tēp̄li
Cires primū sciendum q̄ sicut
dicit. t̄c. ethicō: P̄agnific⁹
inclinarit ad dandum quod
perit quādō beneficiā prius p̄
st̄ra p̄ eū allegant: ⁊ ideo hic
allegantur beneficiā a deo pre-
stata populo israel in exitu de
egypti. cum dicitur: Et nūc do-
mine deus israel: licet enī esset
deus omnium per creationem;
dicebat ramē dñs isrl̄ per cultū
specialem. † Exo. 17. 2

Qut

Nico.de lyra

a Qui eduxisti populum tuum de terra egypti. de qua p se non poterat egredi.
 b In manu valida. i. i. po
 testate magna.
 c Et in signis. quantu ad minora miracula. d Et i pdigis. quatu ad maiora: vñ dicit. pdigi quasi procul a digito: cuiusmodi est miraculu raro visum.
 e Et i virtute tua magna t. sicut ptx in divisione rabi maris: et in multis alijs pplo isrl exhibitis. f Et fecisti tibi nomen. p hoc eni diuulgatu fuit nomen dñi p orbē. g Sicut est dies iste. i. sicut p̄sens tps manus festat p scripturas canonicas de istis memorias facientes. h Peccauimus. in nosmetipso. i Impie egim. erga deū. k Unique gessum. erga p̄tīm.
 l Auertat ira tua a nobis. i. pena nobis a te inflata. m Quia derelicti sumus pauci. nā multi de iudeis fuerat gladio et fame morui. n Exaudi dñe p̄ces nostras. factas verbali ter. o Et orationes nostras. factas mentaliter. nā fm Damascenū: Oratio est ascensu mentis in deū.
 p Et educ nos. de captiuitate babylonis. q Propter te. i. ex tua bonitate et nō ex meritis nostris.
 r Et da nobis iuenire gratiā t. i. vt sciāt gentiles: quia tu es dñs deo noster. p b q inueniem gratiā p̄n cipn in terra aliena.
 s Respic dñe. Dic cose. quēter ponit populi depēcatis penitētia: ex qua mouet deo ad exaudiendū orationē depēcantū cū dñ: Respic dñe de domo sancta tua: id est de celo qd dicit eius dom: qz licet sitibz p̄ totiā essentiā et p̄tū: th ibi specialiter reliquet ei mate stas et gloria. t Quia nō morui qui sunt in inferno: id est recōditi in sepulchro: vel in inferno quātū ad ant mas q tunc oēs ibi defē debant: dabū ho. et iusti. dño qz sūt extra statū merēdi. v Sed anima q̄ tristis est. p̄ contritionē vera.
 x Sunt magnitudinē malii et incedit curia. per verā humiliatiōēz. y Infirma. p̄ pprie fragilitatis cōsidērationē. z Et oculi defi cientes. pprios defectus et nō alienos attendentes.
 a Et anima elurient. i. iustificari desiderās: Matth. v. Beati qui esuriant et sitiunt iusticiā. b Dat tibi gloria ps. l. Sacrificium deo sp̄s contribulatus.
 c Quia nō fm iusticias patrū

Baruch La. II

a el qui eduxisti populum tuum de terra egypti in manu valida et in signis et in pdigis et in virtute tua magna et i brachio excelso et fecisti tibi nō mē sicut est dies iste: peccauimus impie egimus inique gessimus domine deus noster in omnibus iusticijs tuis. Auertatur ira tua a nobis: qz derelicti sumus pauci inter gentes vbi dispersisti nos. Exaudi domine preces nostras et orationes nostras: et educ nos propter te: et da nobis i uenire gratiam ante faciem eorum qui nos abduxerunt: vt sciat omnis terra quia tu es dominus deus noster: et quia nomen tuum inuocatum est super israel et super genus ipsius. t Respic domine de domo sancta tua in nos et inclina aurez tuā et exaudi nos. Aperi oculos tuos et vide: qz non mortui qui sunt in inferno quorum spiritū acceptus est a visceribus suis: dabunt honorem et iustificationē domino: sed anima q̄ tristis est super magnitudinē malii: et incedit curua et infirma et oculi deficientes: et anima esuriēs dat tibi gloriam et iusticiam domino: quia non scdm iustici as patrum nostrorum nos fundimus preces et petimus misericordiam ante conspectum tuum domine deus noster: sed qz misisti iram tuā et furorē tuuz super nos: sicut locutus es in manu puerorum tuorum prophetarum dicens: Sic dicit dominus: Incline humerum vestrum et ceruīcem vestram et opera facite regi babylonis: et se debitis in terra quā dedi patribus vestris. Qd si non feceritis nec audieritis vocem domini dei vestri opari regi babylonie: defectionē vestrā faciā de ciuitatibz iuda et a foris hierusalem et ause rā a vobis vocē iocūditatis et vocē gaudij et vocē sponsi et vocē sponse: et erit omnis terra sine vestigio ab inhabitantibus eaz. Et nō audierūt vocē tuā vt operarent regi babylōis: et statuisti verba tua que locutus es in manibz puerorū tuorum prophetarū vt trāsserent ossa regū nostrop et ossa patrum nostrorū de loco suo. Et ecce sūt projecta in calore solis et in gelu noctis et mortui sunt in doloribus pessimis: in fame et in gladio et in emissione. Et posuisti templum in quo inuocatum est nomē tuū in ipso sicut hec dies ppter iniquitatem domus israel et domus iuda. Et fecisti in nobis domine deus noster secūdū omnē bonitatem tuam et scdm omnem miserationem tuam illam magnam sicut locutus es in manu pueri tui moysi: in die qua precepisti ei scribere legem tuam corā filiis israel dicens: Si non audiēritis vocem meā: multitudine hec magna conuertetur in minimā gentem: quoniam eos disp gam: quia scio q̄ me non audiet populus. t Populus est enim dura ceruice. vt patet ex decūlū testamenti.
 v Et conuertetur ad cor suū: recognoscendo propriū dictum. x In terra captiuitatis sue. vexatione et in tellectum dante.
 y Et dabo eis cor. s. conser tum. z Et aures et audi ent. del verbum.
 a Et laudabunt me in terra captiuitatis sue. sicut dūctū e. s. d. tobias Tobie. s. Et latē

Nico.delyra

patriū nostrū: qz non fuerūt peccatores sicut et nos. d Nos fundim⁹ tē. mīle. recordiā. i. p̄ces misericordi am postulantes. e Sed qz misisti irā tuā. i. puniōne iusta. nō ei ira et alie p̄siones sūt i deo: sed quādo punit ad modū trāt se habet. f Sicut locutus es i manu puerorum tuorum p̄petrā. i. p̄phetas tuos. per manū et signas hic linguis eo q̄ manē organū organo rū: vt dicit. iij. de anima. g Incline hu. ye. ii. h enī frequēter dixit hieremias. i. q̄ ciuitas destruet et dñs populus captiūares nūt se. Et. s. subiiceret regi babylonis. p̄. i. sili alij p̄phete. Littera p̄ter vñq̄ ibi: h Et trāstren̄ ossa regū nostrop tē. iudei nāq̄ sepeliebāt potentes cū sūptibz magnis ponētes p̄ciosā ī corp̄ sepulchris: et oī chaldei q̄ erāt cupidi cāpta ciuitate hierz fidebāt talia sepulchra: p̄ciosa rapientes et ossa mortuū ericētes. i. Et mortui sūt doloribz pessimis. in obſidioē enī ciuitatis multi fuerunt mortui: alij aeris corruptione: alij gladio: et aliqui sa me. k Et in emissione. qz multi d̄ his q̄ mittebāt in babylonē captiū fuerūt in via mortui. l Et posuisti. Dic p̄n allegat dūnt culbz ignominia. cuz dñ. Et posuisti tēplū. s. in delocationē. m In q̄ iuso. ē no. nū. ante destructionē ei:
 n Sicut hec dī. supplema nūfēsat p̄ rei evidētiā. o Et fecisti i no. die dēno ster fm oēn bo. t. i. fm magnitudinē bonoz q̄ fecisti nobis ex tua bonitate in datione legi et alijs bñficiis inſixisti nobis dñe penam ex tua iusticia: et q̄ fulm in grati et trāsgredieſi tua mā data. p In die qua p̄cisti ei scribere legē. i. deuteronomiū. q Multitude hec magna et multa. l. matus et pulchritudo pp̄li isrl. p gladiū et captiuitatē. s Quia scio q̄ me non audiēt. dñs enī ita cognoscit futura sicut p̄tētia.
 t Populus est enī dura ceruice. vt patet ex decūlū veteris testamenti.
 v Et conuertetur ad cor suū: recognoscendo propriū dictum. x In terra captiuitatis sue. vexatione et in tellectum dante.
 y Et dabo eis cor. s. conser tum. z Et aures et audi ent. del verbum.
 a Et laudabunt me in terra captiuitatis sue. sicut dūctū e. s. d. tobias Tobie. s. Et latē

Nico. de lyra

Eridē fuit in alijs multis iustis.
vñ in Daniele et locijs ei⁹ ⁊ cōsimi
libus. a Et auertēt se a dorso
suo duro. i. ab inobedientia sua du
ra. b Quia reminiscēt̄ viā patrū suorū qui pecca
uerunt in me. Et reuocabo illos in ter
rā quā iuraui patrib⁹ eoz̄ abraaz̄ isaac
et iacob: ⁊ dominabūtur eius. Et mul
tiplicabo eos: ⁊ nō minorabūf. Et sta
tuam illis testamentum alteruz⁹ sempi
ternū ut sim illis in deū: ⁊ ipsi erūt mi
hi in populu. Et nō mouebo amplius
populu meum filios israel a terra quā
dedi eis.

Baruch La. III

in terra captiuitatis sue et memores
erūt nominis mei. Et auertēt se a dor
so suo duro: ⁊ a malignitatib⁹ suis: qz
reminiscēt̄ viā patrū suorū qui pecca
uerunt in me. Et reuocabo illos in ter
rā quā iuraui patrib⁹ eoz̄ abraaz̄ isaac
et iacob: ⁊ dominabūtur eius. Et mul
tiplicabo eos: ⁊ nō minorabūf. Et sta
tuam illis testamentum alteruz⁹ sempi
ternū ut sim illis in deū: ⁊ ipsi erūt mi
hi in populu. Et nō mouebo amplius
populu meum filios israel a terra quā
didi eis.

La. III

Enunc domine omnipotens
deus israel: anima i angustijs
⁊ spirit⁹ anxius clamat ad te.
Iudi domine ⁊ miserere quia deus es
misericors: ⁊ miserere nostri quia pecca
uimus ante te. Quia tu sedes in sempi
ternum: ⁊ et nos peribimus in euum?
Domine omnipotens deus israel audi
nunc orationem mortuorum israel et fi
liorum ipsorum qui peccauerunt ante
te ⁊ non audierunt vocem domini dei
sui ⁊ agglutinata sunt nobis mala. No
li meminisse iniuritatis patru⁹ nostro
rum: sed memento manus tuę ⁊ nomi
nis tui in tempore isto: quia tu es do
minus deus noster: ⁊ laudabimus te
domine quia ppter hoc dedisti timore
tuum in cordibus nostris: et vt inuoce
mus nomen tuum ⁊ laudemus te in ca
ptiuitate nostra: quia conuertimur ab
iniuritate patrum nostrorum qui pec
cauerunt ante te. Et ecce nos in capri
uitate nostra sumus hodie quo nos
dispersisti in improbum ⁊ in maledi
ctum ⁊ in peccatum fm omnes inqui
tates patrum nostrorum qui discesse
runt a te domine deus noster. Audi is
rael mandata vite: auribus percepit ⁊
scias prudentiam. Quid est israel qz in
terra inimicorum es? Inueterasti in
terra aliena: coquinatus es cu⁹ mor
tuis. Deputatus es cum descendenti
bus in infernum: dereliquisti fontem
sapientie: Nam si in via dei ambulas
ses: habitasses vtig in pace super ter
ram. Disce vbi sit prudentia vbi sit vir
tus vbi sit intellectus: vt scias simul vbi
sit longiturnitas vite et virtus vbi sit
lumen oculorum ⁊ pax. Quis inuenit
locum eius? Et quis intravit in thesau
ros eius? Vbi sunt principes gentium: ⁊ q
dominantur super bestias que sunt su
per terram? Qui in aubis celi ludūt:
q sit illa sapientia declarat in pri
cipio se. ca. Prima i tres. qz pmo
ad querendū sapientiam inducit. sed
ab ea ifideles excludit. ibi. Quis
inuenit. Tertio qz cōcedit ostendit ibi: O isrl. Circa primū dicit:
Audi isrl mādata vite. i. mādata
dei quoniam obseruatio inducit i vi
ta eternā. Matth. ix. Si vis ad
vitā ingredi serua mādata.
y Burib⁹ pci. vt scias pui. non
būanā cui⁹ finis ē felicitas politi
ca: h diuinā ⁊ ifusaz cui⁹ finis est
felicitas signa. 3 Quid ē isrl
tē. dēteris in captiuitate.
a Inueterasti i terra aliena. ibi
existes iā a lōgo tpe: qz regnū isrl
sunt captiuitati anno sexto ezechie
tē ezechias rex iuda cū nobilib⁹
⁊ poterib⁹ regni sui anno primo se
dechie: ⁊ sedechias cū relicis an
no vndeclimo regni sui. b Co
inc̄nq̄r̄ es cū moruīs. i. cū infide
lib⁹ qz dicūt̄ mortui: Matth. viii.
Dimite moruos sepelire mortu
os suos. filii enī isrl inter eos cas
pitiati: cōliter inquinabāt̄ cibis
ez. vt dicit̄ est. s. Cobie. i.
c Deputat̄ es cū descedētib⁹ in
infernum. i. cū idolatrie iter eos cō
morādo. Premisit g. Quid ē isrl
id est qz est cā istoz⁹ maloz⁹ sup te
venienti. ⁊ rūdet: d Dereliquisti
fonte sapientie. i. qz dereliquisti de
um tuū. e Nā si in via dei am
bulasses. tibi ostēa p legē ⁊ pphē
tas: f Habitasses vtig in pa
si. terrā. a deo tibi cōcessaz. patet
enī ex cursu veteris testamenti
⁊ ḥdiū in via dei ambulauerūt i
terra pmissionis pacifice habita
uerū. g Disce vbi sit prudētia.
infusa. h Abi sit virt⁹. simili
ter infusa. nā sicut virtutes poli
tice ex actib⁹ acquirent cōnectunt
prudentie politice. vt habet. vj.
ethib⁹. sic virtutes mozales in
fuse connectunt prudentie diuine
vel infuse. i Abi sit intellect⁹.
est aut̄ intellectus. pprie habitus
principiorum. articuli vero fidei
sunt principia oīm credibiliū. ⁊ iō
fides qz est virtus intellectualis ē
huiusmodi intellect⁹. k Atsci
as simul. i. p ipaz fidēque est sub
stantia rerū sperandarū argumē
tū: id est certitudo nō apparētiū.
l Abi sit longiturnitas vite. i. vī
ta eterna. m Et vice. i. fruitio
beata. n Abi sit lumē oculorū.
p aptā p̄ime veritatis vīstionē.
o Et pax. pax dicit oīmodā ap
petit⁹ quietationē. p fidem enī co
gnoscim⁹ certitudinaliter qz ista
sunt in deo obiective ⁊ i beatis spi
ritibus subiective. p Quis in
uenit. hic consequenter infideles
ab hac sapientia excludit. d Quis
inuenit tē. q. d. nullus de infidelit
b⁹ quātūcūz potēs ⁊ magn⁹. iō
subdit: q Abi sunt principes
gentium: tpe nāq̄ Baruch capti
uatis regib⁹ isrl ⁊ iuda oīs terre
principes erant idolatre ⁊ infide
les. r Qui dominans sup be
stias que sunt sup terrā. p venatio
nis exercitū. s Qui in aub
celi ludūt. q acupiū.

aut

Nico. de lyra

q sit illa sapientia declarat in pri
cipio se. ca. Prima i tres. qz pmo
ad querendū sapientiam inducit. sed
ab ea ifideles excludit. ibi. Quis
inuenit. Tertio qz cōcedit ostendit ibi: O isrl. Circa primū dicit:
Audi isrl mādata vite. i. mādata
dei quoniam obseruatio inducit i vi
ta eternā. Matth. ix. Si vis ad
vitā ingredi serua mādata.

y Burib⁹ pci. vt scias pui. non
būanā cui⁹ finis ē felicitas politi
ca: h diuinā ⁊ ifusaz cui⁹ finis est
felicitas signa. 3 Quid ē isrl
tē. dēteris in captiuitate.

a Inueterasti i terra aliena. ibi
existes iā a lōgo tpe: qz regnū isrl
sunt captiuitati anno sexto ezechie
tē ezechias rex iuda cū nobilib⁹
⁊ poterib⁹ regni sui anno primo se
dechie: ⁊ sedechias cū relicis an
no vndeclimo regni sui. b Co
inc̄nq̄r̄ es cū moruīs. i. cū infide
lib⁹ qz dicūt̄ mortui: Matth. viii.
Dimite moruos sepelire mortu
os suos. filii enī isrl inter eos cas
pitiati: cōliter inquinabāt̄ cibis
ez. vt dicit̄ est. s. Cobie. i.

c Deputat̄ es cū descedētib⁹ in
infernum. i. cū idolatrie iter eos cō
morādo. Premisit g. Quid ē isrl
id est qz est cā istoz⁹ maloz⁹ sup te
venienti. ⁊ rūdet: d Dereliquisti
fonte sapientie. i. qz dereliquisti de
um tuū. e Nā si in via dei am
bulasses. tibi ostēa p legē ⁊ pphē
tas: f Habitasses vtig in pa
si. terrā. a deo tibi cōcessaz. patet
enī ex cursu veteris testamenti
⁊ ḥdiū in via dei ambulauerūt i
terra pmissionis pacifice habita
uerū. g Disce vbi sit prudētia.
infusa. h Abi sit virt⁹. simili
ter infusa. nā sicut virtutes poli
tice ex actib⁹ acquirent cōnectunt
prudentie politice. vt habet. vj.
ethib⁹. sic virtutes mozales in
fuse connectunt prudentie diuine
vel infuse. i Abi sit intellect⁹.

est aut̄ intellectus. pprie habitus
principiorum. articuli vero fidei
sunt principia oīm credibiliū. ⁊ iō
fides qz est virtus intellectualis ē
huiusmodi intellect⁹. k Atsci
as simul. i. p ipaz fidēque est sub
stantia rerū sperandarū argumē
tū: id est certitudo nō apparētiū.
l Abi sit longiturnitas vite. i. vī
ta eterna. m Et vice. i. fruitio
beata. n Abi sit lumē oculorū.
p aptā p̄ime veritatis vīstionē.

o Et pax. pax dicit oīmodā ap
petit⁹ quietationē. p fidem enī co
gnoscim⁹ certitudinaliter qz ista
sunt in deo obiective ⁊ i beatis spi
ritibus subiective. p Quis in
uenit. hic consequenter infideles
ab hac sapientia excludit. d Quis
inuenit tē. q. d. nullus de infidelit
b⁹ quātūcūz potēs ⁊ magn⁹. iō
subdit: q Abi sunt principes
gentium: tpe nāq̄ Baruch capti
uatis regib⁹ isrl ⁊ iuda oīs terre
principes erant idolatre ⁊ infide
les. r Qui dominans sup be
stias que sunt sup terrā. p venatio
nis exercitū. s Qui in aub
celi ludūt. q acupiū.

B.

a Qui argētū thesauriçant et aurū i
quo cōfidit hoīes. p hec enī sperāt ob
tinere sup alia regna dñiū. b Et
nō est finis acquisitionis eorū. qz quan
to plura acquirūt: rāto ad alia acqui
renda ardentiū anhelat. c Qui ar
gētū fabricāt: inde faciēdō monetā vel
idola. d Et solliciti sūt: de obtinen
do qz capiunt. e Nec est inuētio ope
rū illoꝝ: qz frequēter pueniunt more
anteꝝ possit opus intentum p̄ficer. iō
dicit: Exterminati sunt rē. f June
nes. moribꝝ et etate. g Utiderūt lumen.
in bonis sensibiliꝝ suū ponentes fine.
h Uia aūt discipline ignorauerunt.
delectationes enī sensibiles hanc noti
ciā impediūt. i Neḡ intellecerunt se
mitas eiꝝ. i. modos inquirēdā cā.
k Neḡ filiū eoz. male nutriti et in sen
sibiliꝝ delectationibꝝ occupati sicut
p̄res eoz. l Nō est audita i terra cha
naan. in qua ante filios isrl̄ habitau
rūt idolatre pessimi. vt ptz i libris Nu
me. et Deū. m Neḡ visa ē i themā.
nomē est terre de qua fuit eliphaꝝ the
manites qz nō ponebat nisi p̄sonē vitā
vt dictū fuit sup libruꝝ Job. et idē videt
fuisse de alijs habitatoribꝝ illiꝝ terre.
nā iste fuit de maioribꝝ et prudentioribꝝ
bꝝ: ppter ea exēlūt erāt a lapientia di
uina qz felicitatē ponit in vita futura.
n Filii qz agar. i. agarenī qz modo di
cunt saraceni v̄slupātē sibi nomē a sa
ra libera cū tñ decēderint ab agar an
cilla abrae. o Qui exquisierunt pru
dētiā qz de terra est: sūt enī astuti i ter
renis lucris. p Et fabulato. ad dec
piendū in mercationibꝝ hoīes. q Et
exquisitores intelligēt. qz p̄prie est de p
sentibꝝ tñ. r Uia aūt sapiētie. qz ma
gis attēdit bona futura: Hescierūt.
s O israel. Dic consequenter ostendi
tur quibus cōceditur sapiētia diuina.
cū dicit: O israel cōsidera.
t E magna est domus dei. i. celum
empyrreū quod est locus beatiorū: est
enī celū supremū et per consequē max
ime extensum quāto magis distat a cen
tro mudi. v Magnus est non ha
bet finē. i. terminatiōne siue finitionē
a parte post. nam est incorruptibilis.
x Excelsum. quia est locus sup̄mū
vt dictum est. y Et immensus. non
simpliciter qz nulla creatura sic ē unen
sa p̄ copiatiōne ad nos: qz quātitatem
eiꝝ metiri nō possum⁹.
z Ibi fuerūt gigantes. hoc nō refer
tur ad litteram immediate p̄cedentem.
nam in celo empyrreo nō fuerunt gigā
tes qui sunt hoīes incōpositi moribꝝ:
qz referit ad b ꝝ p̄dicit: Nō est audita
i terra chanaan. i. qua habitauerūt gi
gates. vt b̄ Nu. viii. Ibi vidimus mō
stra qz dā filiorū. Enach de genere gigan
teo qz cōparati quasi locuste videba
mur. a Scientes belluz. i. artē bel
landi. b Nō hos elegit dñs. i. pp̄lm
sibi peculiare scīt elegit israela.
c Neḡ viā discipline iue. nā incōpo
siti moribꝝ fuerūt. d Propterea pe
rierūt filii enī isrl̄ eos interfecrūt. vt
habet i libris Iosie et Judicū.
e Quis ascen. in celū rē. q. d. nullus
hoī. s. antichristi aduēt. r p̄ tpe illo
loqui Baruch. f Quis trāffret
uit mare rē. q. d. nullus p̄ talē trāfre
tatiōne potuit iuenire sapiam diuina.
g Nō est qz possit scire vias eiꝝ. natu
rali vir

rali virtute scīt iuventa est sapientia
philosophica. b Sed qz scīt vniuer
sa nouit eam. s. dēns.

i Et adiuuenit cā prudentia sua: id
est habet eam p̄ scīplūm et non per do
ctorem alium. k Qui p̄parant ter
rā in eterno tempore. nā in eternū dura
bit a parte post. sicut et alle mudi par
tes principales. meliorabūt tñ in su
is qualitatibꝝ in mundi innovatiōe.

l Et replevit eā bipedibꝝ et quadru
pedibꝝ. i. animalibꝝ hoīibꝝ et animalibꝝ
licet enī aues habitēt in aere; comon
us tñ alimētu accipiūt in terra.

m Qui emitit lumē et vadit. nā fīm
eiꝝ ordinationē lumē solis et lune dis
funditur p̄ aerem.

n Et vocant illud: t obe. illi tñre.
rē. nā fīm ordinationē eiꝝ lumē solis et
lune quodāmodo reuocat quādo cer
tis temporibꝝ ecclipsant. o Stelle
decederūt lumē. fīm dei ordinationem.
p At letate locutio est metapo
rica: sicut cum dicit: prout rider. qz
corpora celestia nō sunt animata fīm
Damascenū. q Vocate sunt et dī
rūt rē. illud dicere nō est aliud. qz cu
sum suū fīm ordinationē dei p̄fere.

r Dic est deus noster. cui obedīt
corpora celestia et terrestria. s Et nō
estimabīt aliis aduerterūt eū. nā ali
sūt dīj falsi. t Hic adiuuenit omnē
viā discipline. ducentē ad vitā glorie.

v Et tradidit illam iacob. t. iacob
aut et isrl̄ idē hō fuit. sed primo voca
tus ē iacob. i. sup̄plator. poeta iſt. fīm
id est viðes dēū vel direct⁹. cum deo:
Sēn. xxix. per quod designat qz i via
perfectionis oportet hoīem p̄ius lu
ctari cū passionibꝝ ipas subhīendo
p̄ exercitu virtutis. poeta p̄fere i cō
tēplatiōne veritatis. Unde dicit hreg.
sup̄ ezechielē. Qui cōtēplatiōnē ar
cē tenere desiderāt: prius necesse vir
campo actionis se p̄ exercita probēt.
p̄ pbs. vii. p̄blicorū. Sedēdo i quiet
cendo. i. fedatis passionibꝝ fit aīa sci
ens et p̄udens. t Ideo bene dīc qz la
pientia dīnīnam dedit deus iacob et
israel. qz passionibꝝ sup̄plantatis oī
homini contemplatiōne veritatis.

x Post hec in terris visus est et cum
homīnibꝝ conuersatus est. quod po
test duplicitē intelligi. Uno modo ve
ritati relatio preteriti. quia post illuminati
onē iacob patriarche et dationē
legis descendētibus et suo semine:

Exo. xx. dēns apparuit illi populo:
Exo. xxii. Ascenderunt moīes et
Aaron. Nadab et Abiū: et septuagis
ta ex senioribꝝ israel. et viderūt do
minum deum. Et subdit ibidem: Ne
non super eos qui procul recesserant
de filiis israel misit manū suā: v̄
deruntqz deum rē. Anz illis etiam cō
uersatus est quadraginta annis p̄e
bēns eis manna et alia beneficia mult
a: fīm qz dīc Ps. lxxviii. fīm trans
lationem. lxx. interpretum. Quadra
ginta annis proximus fīm generatio
ni huic rē. Alio modo v̄st p̄p̄he
tia de futuro. quia post tempus Ba
ruch christus deus et homo cum ho
bum caro factum est et habuit in
nobis rē. Et hec est perfectior epōsi
tio: quia conuersatio prima fuit bu
ius figura.

y Dic liber

Nico.de lyra.

Dicit liber Postq̄ **Ca. III**
baruch dicit ad sapie deli-
deriu: q̄ oñdit qb̄ dñt r̄ a q:
hic s̄ar oñdit q̄ sit illa sapia s. lex a
deo dñta. **D**icit liber mādatorū dei
supple ē sapia predicta ppter q̄ dñ:
Deu. liij. **H**ec ē sapia nra ē intellect
corā ppst. **b** Et lex q̄ ē. **c** **N**ō ē
lex q̄ ē sapia nra ē intellect
fecta bñ q̄ dicit saluator Matth. v.
Bō veni soluere legem h̄z adimplere
vt ibidē fuit declaratū. **c** **O**nīs q̄
vī. ḡ ē p̄tī ad splendo
rem eī cōtra lumē eī. **M**e trādas al
teri gloria tuā ē dignitatē tuā genti
alienē. **B**eatī sum⁹ israel quia q̄ deo
placēt: manifesta sūt nobis. **A**nimē
quior esto ppst dei memorabilis is
rael. **V**enūdati estis gentib⁹ non in
pditionez: sed ppter quod in ira ad
iracundiā puocastis eum: traditio
estis aduersariis. **E**xacerbasti enī eū
id est ppst descēdēs a iacob. **g** **E**t
app̄hē. **c** p̄ iuge memorā. **b** **A**m
bulā p̄ vī. **m** **I**d sp̄lē. **e** **o**cu
los puerēdo. **i** oñdit: **k** **C**ōtra
lu. **e** tales enī nō hñt an se vmbraz
ignorātiē vel culpe. auerterēs at se a
lue hñt vmbraz culpe ē ignorātiē an
se. **I**llera. **a**l. **g**lo. **t**u. **r**e. **l**ege diui
nit̄ dñta dimittēdo de cuī acceptio
ne poterat ppst isrl̄ p̄ ceteris ppstis
gloriari. **b**ñ q̄ **P**ro. **c**lvii. **N**ō fē
ta. **o**ñ. **i**u. **n**ō. **m**a. **e**is. **i**oñd̄: **m**
Bea. **s**u. **isrl̄**. **b** d̄c̄ baruch: eo q̄
erat de p̄lo illo. **n** **Q**uia q̄ deo p.
id est mādata leḡ et pp̄bz̄ oracula.
o **M**anifesta sūt nobis. **i** lege ē pro
phet̄. **p** **A**nimēgo. **P**olita ppst̄
exhortatio: hic p̄n̄ ponit eī soli
to. **t** p̄mo ī ps̄ona baruch loquētis.
scđ ī ps̄ona hierlm̄ metropolis. ibi:
Est dñrit. tertio ī ps̄ona dei p̄solat̄.
sbi: **V**leq̄oñ esto hierlm̄. **C**īra p̄mū
d: **A**sequor. **i**. **o**ntior. **t** hilario.
q **A**sto ppst̄ dei. **i**. **p**l̄s isrl̄ dei cul
torēt̄ ad idolatrias declinātib⁹.
r **M**emoabilis isrl̄. **c**ōra deo. **l**z ob
lit̄ videar. **i** oñdit: **s** **V**enūda
ti est gentib⁹ nō in pditionēs: vt af
fictio det vobis intellectū ad vīam
emendationē. **i** oñdit: **t** **g**z p̄p̄
q̄ t̄ira. in peccatis vīis ira dei di
gnis. **v** **I**d iracundiā puocast
euz. traditio estis r̄. **t** patz l̄fayz̄
sbi: **E**t coristatis nutricē vīstrā
hīerusalē. q̄ nutriuit vos corporaliter
bonis p̄alib⁹ ibidē abūdātib⁹. **t** sp̄
ritualis doctrina. pp̄bz̄ ibidē habi
tantū. **i** oñdit: **y** **V**idit enī ira
cundiā. **i** penā. **z** **A**deo venientē
vobis. hoc enī preuidit hieremias et
alī. pp̄b̄ q̄ locuti sunt de babylonī
ca captiuitate. vt patuit. **s**. **i** libris eo
rū. **a** **E**t dixit. **H**ic p̄n̄ ponit ppst̄
cōsolatio ī ps̄ona hierlm̄. **t** vt oppo
sita iñ se posita magl̄ eluescat. pri
mo recitat materia defolatiōis. scđo
cōsolatiōis. ibi: **E**go aut̄. **C**īra pri
mū **d**: **E**ld̄it. **s**. **p**er pp̄bz̄ et alios
sanctos defolatiōis hierlm̄ lamētā
tes: eo mō loqnd̄ q̄ parisi⁹ dñ facere
et dicere q̄d ppst̄ eī facit et dicit:
b **A**udite p̄fines sion. **i** ciuitates af
finitatē cū hīerusalē hñtes. **c** **A**d
durit enī mihi dē luctū magnū. **i**
materiā magnā lugēt̄: p̄ exercitu
ebaldeoz̄ populū meū captiuantū.
d **P**uruii enim illos cū iocundita
te. **f** q̄ibus danī et salomonis: quia
tunc

Baruch **Ca. III**

Hic liber māda. **Ca. III**
torū dei: et lex que est ē eter
nū. **D**ēs qui tenēt eaz: pue
niēt ad vitā: q̄ aut̄ dereliquerūt eaz:
in mortē. **L**ouertere iacob et appre
hende eā: ambula p̄ viā ad splendo
rem eī cōtra lumē eī. **M**e trādas al
teri gloria tuā ē dignitatē tuā genti
alienē. **B**eatī sum⁹ israel quia q̄ deo
placēt: manifesta sūt nobis. **A**nimē
quior esto ppst̄ dei memorabilis is
rael. **V**enūdati estis gentib⁹ non in
pditionez: sed ppter quod in ira ad
iracundiā puocastis eum: traditio
estis aduersariis. **E**xacerbasti enī eū
id est ppst̄ descēdēs a iacob. **g** **E**t
app̄hē. **c** p̄ iuge memorā. **b** **A**m
bulā p̄ vī. **m** **I**d sp̄lē. **e** **o**cu
los puerēdo. **i** oñdit: **k** **C**ōtra
lu. **e** tales enī nō hñt an se vmbraz
ignorātiē vel culpe. auerterēs at se a
lue hñt vmbraz culpe ē ignorātiē an
se. **I**llera. **a**l. **g**lo. **t**u. **r**e. **l**ege diui
nit̄ dñta dimittēdo de cuī acceptio
ne poterat ppst̄ isrl̄ p̄ ceteris ppstis
gloriari. **b**ñ q̄ **P**ro. **c**lvii. **N**ō fē
ta. **o**ñ. **i**u. **n**ō. **m**a. **e**is. **i**oñd̄: **m**
Bea. **s**u. **isrl̄**. **b** d̄c̄ baruch: eo q̄
erat de p̄lo illo. **n** **Q**uia q̄ deo p.
id est mādata leḡ et pp̄bz̄ oracula.
o **M**anifesta sūt nobis. **i** lege ē pro
phet̄. **p** **A**animēgo. **P**olita ppst̄
exhortatio: hic p̄n̄ ponit eī soli
to. **t** p̄mo ī ps̄ona baruch loquētis.
scđ ī ps̄ona hierlm̄ metropolis. ibi:
Est dñrit. tertio ī ps̄ona dei p̄solat̄.
sbi: **V**leq̄oñ esto hierlm̄. **C**īra p̄mū
d: **A**sequor. **i**. **o**ntior. **t** hilario.
q **A**sto ppst̄ dei. **i**. **p**l̄s isrl̄ dei cul
torēt̄ ad idolatrias declinātib⁹.
r **M**emoabilis isrl̄. **c**ōra deo. **l**z ob
lit̄ videar. **i** oñdit: **s** **V**enūda
ti est gentib⁹ nō in pditionēs: vt af
fictio det vobis intellectū ad vīam
emendationē. **i** oñdit: **t** **g**z p̄p̄
q̄ t̄ira. in peccatis vīis ira dei di
gnis. **v** **I**d iracundiā puocast
euz. traditio estis r̄. **t** patz l̄fayz̄
sbi: **E**t coristatis nutricē vīstrā
hīerusalē. q̄ nutriuit vos corporaliter
bonis p̄alib⁹ ibidē abūdātib⁹. **t** sp̄
ritualis doctrina. pp̄bz̄ ibidē habi
tantū. **i** oñdit: **y** **V**idit enī ira
cundiā. **i** penā. **z** **A**deo venientē
vobis. hoc enī preuidit hieremias et
alī. pp̄b̄ q̄ locuti sunt de babylonī
ca captiuitate. vt patuit. **s**. **i** libris eo
rū. **a** **E**t dixit. **H**ic p̄n̄ ponit ppst̄
cōsolatio ī ps̄ona hierlm̄. **t** vt oppo
sita iñ se posita magl̄ eluescat. pri
mo recitat materia defolatiōis. scđo
cōsolatiōis. ibi: **E**go aut̄. **C**īra pri
mū **d**: **E**ld̄it. **s**. **p**er pp̄bz̄ et alios
sanctos defolatiōis hierlm̄ lamētā
tes: eo mō loqnd̄ q̄ parisi⁹ dñ facere
et dicere q̄d ppst̄ eī facit et dicit:
b **A**udite p̄fines sion. **i** ciuitates af
finitatē cū hīerusalē hñtes. **c** **A**d
durit enī mihi dē luctū magnū. **i**
materiā magnā lugēt̄: p̄ exercitu
ebaldeoz̄ populū meū captiuantū.
d **P**uruii enim illos cū iocundita
te. **f** q̄ibus danī et salomonis: quia
tunc

Nico.de lyra.

tunc erant in magna bonorū tem
poraliū ē spūaliū prosperitate.
e **V**imisi aut̄ illos cum flētu et lu
ctu. cuž ducerent̄ in babylonē tem
porib⁹ **I**echonie et **G**edechie.
f **N**emo gaudeat sup me. que mā
gis indigē cōpassiōe. **g** **A**mul
tis. de filiis meis in captiuitatē du
ctis. **h** **J**usticias aut̄ ip̄i⁹ nescie
rū. practice: iz aliqui seuerint spe
culatine. **i** sacerdotes et legisperiti
viventes male. **j** **N**eḡ per semi
tas. cōsum ad cōsilia. **k** **C**uz iu
sticia ingressi sunt. **l** p̄ pena p̄ dei iu
sticia iñficta. **m** et peccatiū puni
tio cōmodo loquēdi iusticia noſa
tur. **l** **V**eniat p̄fines sion r̄. de
hoc enī ciuitates in circūtu iudee
existēt̄. frequenter loquebāt̄: si
cut solet fieri de tali casu. **m** **D**u
rit enī sup illos r̄. de longinquo. **i**
o chaldea et alijs regnis existētib⁹
sub chaldeis. **n** **H**entē ip̄obā. **i**
bonis morib⁹ carentē. **o** **E**alte
ri lingue. ppter q̄d minus misere
ban̄: q̄ nō intelligebāt verba de
precantiū. **i** oñdit: **p** **Q**ui nō
sunt reueriti senē r̄. q̄d tñ eēt ma
xime cōpatiendū: iz absq̄ discreti
one eratis cōditiōis et sexus ppst̄i
crudeliter affixerūt. **q** **E**t abdu
xerūt dilectos vidue. **i** filios eius
in captiuitatē duixerunt: et sic eam
vñicam et desolatam dimiserunt.
r **E**go aut̄. **H**ic p̄sequenter ponit
materiā cōsolationis. cuž **s**: **E**go
aut̄ quid possū adiuuare vos. q̄d.
nō eēt a vobis p̄tendū humanū
auxilium sed diminū. **i** sequitur:
s **Q**ui enī adduxit sup vos ma
la. pene ad vīam correctionem.
t **I**p̄e vos eripiet de mahib⁹ in
micoz̄ vestroz̄. ad nois sui laudez
p̄cipiens cyro edificare templuz in
hīerusalē. ppter q̄d dedit populo
inde redeudi licentiaz̄. vt habef. **j**
Esdre. **j**. **v** **A**mbulate filij. **s** vir
tute in virtutē. **x** **E**go enī dere
licita sum sola. sic lamentabāt **H**ie
remias. pp̄b̄a dicens: **T**hreno. **j**.
Quō sedet sola ciuitas r̄.
y **E**xui me stola pacis. **i** vestibis
iocunditas. **z** **I**ndui aut̄ me sac
co obsecrationis. antiquit̄ enī affi
ctiois tpe orabāt homines ē sacco
et cinere. vt p̄t̄ de niniuitis Jone.
iij.ca. **a** **E**clamabo ad altissi
mū r̄. cōfidens q̄ acq̄escat scibis
meis. **ideo** subdit: **b** **A**nimēqui
ores estote filij. cōfidentes de anxi
tio dei. **c** **E**go enim sperauī ē eter
nū salutē vētrā. **i** q̄ det vobis nō
solum salutē temporalem sed etiā
eternā. **d** **E**t venit r̄. a sancto. **i**
a deo qui eēt fāncrus fāncrorū.
e **S**up misericordia r̄. ab eterno
salutari nostro. i.a christo q̄ fm di
uinitatē est ab eterno. et sic de libe
ratione populi facta per cyrum trā
sit ad loquendum de liberatiōe fa
cta per christuz̄ tanq̄ de figura ad
figuratum. sicut **E**sa. xiiiij. loquēdo
de casu regis babylonis sub codē
contextu littere transit ad loquē
dum de casu demonis. vt ibidē plē
nins fuit dictum. et ad idem facit
quod sequitur: **h** Reducet̄

Ea Reducet autem vos mihi dominus cuius gaudio tecum. Populus enim post babylonice captiuitatis reditum quasi statim fuit in afflictione: propter quod videtur hec scriptura loqui saltē principaliter de liberatione facta per christum. b Sicut enim viderunt vicine sion, i.e. civitates circa iudeam posite. c Captiuitatem vestram a deo, vobis inflicraz, propter peccata vestra. d Sic vide, et in celeritate, i.e. cito. e Salutem vestram in deo tecum. si referratur ad liberationem de babylone est hyperbole, si autem ad liberatōnem per christi gratiam est locatio clara. f Persecutus est enim te inimicus tuus, i.e. chaldeorum populus sicut primus intellectum, dolor autem vel quilibet tyrannus persequens ecclesiam qutus ad secundum. g Sed cito videbis perditionem ipsius: quia cyrus destruxit populum chaldeorum: et christus diaboli potentia cōfregit et etiam tyrannoū. h Delicati mei ambulauerunt vias asperas; ducti sunt enim ut grec direptus ab inimicis. Anime quiiores estote filii: et p̄clamate ad dominum. Erit enim memoria vestra ab eo qui duxit vos. i Sicut enim fuit sensus vester ut erraretis a deo: decies tantum iterum cōuerterebitis requiretis eum. Qui enim induxit vos mala: ipse rursus adducet vobis sempiternā iocunditatē cū salutem vestram. Anime quiior esto hierusalem. Exhortat enim te qui te nominavit. Nocētes peribūt quod te vexauerunt et qui gratulati sunt in tua ruina punient. Civitates quibus seruierunt filii tui: punient: et quod accepit filios tuos. j Sicut enim gauisa est in tua ruina et letata est in casu tuo: sic cōtristabit in sua desolatiōne. Et amputabit exultatio multitudinis eius: et gaudium suum ei erit in luctu. Ignis enim supignet ei ab eterno in logiturnis diebus: et habitabit a demoniis in multitudo ne tuis. Circūspice hierusalem ad orientem: et vide iocunditatē a deo tibi veniente. Ecce enim veniūt filii tui: quos dimisisti dispersos veniunt collecti ab oriente usque ad occidentem in veritate sancti gaudentes in honorem dei.

Allie sequenter ponitur cōsolatio inducta ex psalma dei, et primo fit mentio de captiuitatis babylonice liberatiōne, sed de ipsi fidelis exultatione, ibi: Exaudi te bis rusalē. Circa primum ponit primo aduersoriorū punitio, cuius dicitur:

v. Inocentes, tibi, i.e. chaldei.

x. Peribunt, subiecti et depressoū. Cetera patent usque ibi: y. Sicut enim gauisa est in tua ruina, s. gēs chaldaica. z. Sic cōtristabit in sua desolatiōne, propter cyrum et dariū, ut habeat Dan. v. a. Ignis enim superueniet ei ab eterno, s. dispositus a deo qui est eternus: qui etiam oīa futura preuidit ab eterno. Babylon enim que erat metropolis chaldeorum fuit incensa pro magna parte per cyrum et dariū. b. In longiturnis diebus, quia non fuit reedificata: sed magis postea hominibus inhabitabilis facta propter alia venenosa

Bvenenosa et monstruosa, sicut patitur Esaias, p. scđo ponit captiuitatis liberatio, cum dicitur: c Circūspice hierusalem ad orientem tecum, inde enivent cyrus ad destruendū babyloniam: et ad dandum populo iudicō rediēt licentia, ideo subdividitur: d Ab oriente veniūt filii tui tecum, cōducēt, i.e. ab omni loco usque in occidente, quia cyrus qui fuit monarha publicauit dictam licentiam propter imperium suum, ut habeat i.e. Edre, i.e. In verbo sancti gaudentes, i.e. in verbo dei qui est sanctus sanctorum et per Esaiam Hieremias et alios prophetas predixerat hunc redditum, f. In honorem dei, quia redientes edificauerunt templum hierusalem ad honorem divinum. La. V

venenosa et monstruosa, sicut patitur Esaias, p. scđo ponit captiuitatis liberatio, cum dicitur: c Circūspice hierusalem ad orientem tecum, inde enivent cyrus ad destruendū babyloniam: et ad dandum populo iudicō rediēt licentia, ideo subdividitur: d Ab oriente veniūt filii tui tecum, cōducēt, i.e. ab omni loco usque in occidente, quia cyrus qui fuit monarha publicauit dictam licentiam propter imperium suum, ut habeat i.e. Edre, i.e. In verbo sancti gaudentes, i.e. in verbo dei qui est sanctus sanctorum et per Esaiam Hieremias et alios prophetas predixerat hunc redditum, f. In honorem dei, quia redientes edificauerunt templum hierusalem ad honorem divinum. La. V

Ecce te hierusalem, dic ultimo: g. Nomini hierusalem induitur populus ad gaudium et exultationem, cum dicitur: Ecce te hierusalem stola luctus et veratio, mos enim erat antiquitus et adhuc est in aliis quibus terris aduersitatis tempore vestes lugubres acciperere et redire, speritate illas deponere: et sin hac parte dirigat sermo ad synagogam, propter tempore redditus captiuitatis babylonica est sermo hyperbolicus, si autem ad ecclesiam est magis planus, propter quod intendo litteram sequitur modo referendo partim ad tempus gratiae: et partim ad tempus glorie, ideo subdividitur: h. Deo tibi semperiter gloria, que per gloriam hic inchoatur et in patria columnatur, i. Circūdabit te deus dyplōide, que est vestis militaris, et dicitur a duplo duplas quasi duplex vestis: per quam intelligitur duplex stola gloria: scilicet anime et corporis, k. Et imponet mitraz capiti tuo honoris eterni, quod videmus implementum in pontificibus noui testamento, l. Deus enim ostendet splendorum eternum in te, per agnitionem veritatis evangelice, m. Nominabitur enim tibi nomen tuum tecum in sempiternū par iusticie, unde de christi regno dicitur Esaias: Multiplicabitur elius imperium et pacis eius non erit finis, n. Exurge hierusalem et sta in excelso, id est in culmine virtutis, o. Et circūspice ad orientem, i.e. ad christum, de quo dicitur: Luc. i. VIII. Tantum nos oīes exalto, p. In verbo sancti, i.e. christi qui est sanctus sanctorum: Dan. ix. q. Gaudentes dei memoria, apostoli enim et alii credentes in ecclesia primitiva etiam in tormentis positi gaudebat et memoria christi: Actuū, v. Ibat apostoli gaudentes a conspectu concilij quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati, r. Exierunt enim abs te, et id est a te, sedibus ducti, nam frequenter ducebantur ad mortem nudis pedibus ut condemnati, t. Adducet autem illos deo, tecum, portatos in honorem, nam anime eorum porabantur honorifice ab angelis ad gloriam, dicit autem: Ad te, eo quod est una ecclesia militans et triumphans sum dominus plenus

placitum statum. s. vie et patrie: et sic vno
statu ecclesie rapti erit delittere: porrabat/
tur ad alium statu ecclesie ab angelis ho/
norifice. Potest etiam totum exponi de
statu vie fin tempora diversa, nam epi/
scopi qui tēpore primitus ecclesie primi
de ecclesiis ad tormenta rapiebant, mo/
do ad suas ecclesias a militib⁹ et psonis
notabilib⁹ i principio honorifice deporta/
tur. id subdit: a Constituit enim deus. i.
disposuit. b Humiliare oēm mōtem ex/
cellum. i. t pale dominii. Unde et constā/
tinus imperator exhibuit beato Silue/
stro stratoris officium. c Rupes p/
bennes. i. reges quoū regna diu dura/
uerunt. d Et cōualles. i. infimos ho/
mines. e Replere inequalitatē ter/
re. i. in unam ecclesiam cōuenire. in qua
nō est acceptio personarū. f Ut am/
buleret israel. i. fidelis populus. g Di/
ligenter in honore dei. ad hanc enim di/
ligentia mouere debet equalitas dicta:
quia magnus sicut pars. pficer pōt
in dei via. h Obumbraverit autē sil/
ue tē. angeli sancti et ecclie ministri sua
p̄sidetia fortat et dirigunt pp̄lin via dei.
ut p̄ciat ad lumen glie cū iocunditate.
id subdit: i Adducet ei de⁹ isrl. tē. cū
misericordia et iusticia q̄ est
ex ipso.

Incepit epistola quam mi/
sit Hieremias ad iudeos qui
captiui erant in babylone:
cui⁹ epistole scriptor fuit ba/
ruch propter quod adiungi/
tur eius libro. **L**a. VI

Dopter peccata que
peccasti. Nec est sc̄da pars p̄/
ncipalis huius libri: in qua ponit
epistola hieremie ad iudeos qui captiui
erant in babylone. cui⁹ sc̄pt̄o: fuit baruch
pp̄ qd̄ adiungit eius libro. et dividitur i
tres ptes. nam p̄mo ponit huius capti/
uitas causa. sc̄do. p̄b̄eb̄ idolatria. ibi:
Hunc aut̄. tertio subdividit eius multiplex
ignominia. ibi: Nam ligna. Circa pri/
mū dicit: Dopter peccata que peccasti
ante deum. i. in hierusalē que erat electa
ad dinū cultum: et etiā in templo. nam in
platea hierusalē et in atris templi
fuerunt are editae. ut pater. iiiij. Reg. 2. ij.
Paral. I Abducemini in babyloniam
captiui. ex quo videt q̄ hec epistola
fuit scripta post transmigrationes ioachim.
et eorum qui cum eo ducti fuerunt in ba/
bylonē. iiiij. Reg. xxiiij. et ante captiuitatem
generalem sub rege sedechia factā.
et sic hieremie in hac epistola loquitur
hunc captiuitati per modum futuri. sicut
in epistola missa transmigratis cum ioa/
chim. que habet Nere. xxix. loquī per
modum p̄terit. verutamen hec epistola
secunda nō fuit in babylone missa donec
post mortem hieremie baruch illaz por/
tanit ibidem: et eam legit transmigratis
cū iechonia et captiuitatis cū sedechia.
m Usq; ad generaciones septem. i. vsq;
ad septem decades annoī: ut dicunt ali/
qui que faciūt. lxx. annos. tantū enim tem/
poris finē cōmuniōē opinionem fluxit a
transmigratione ioachim vsq; ad redditū
de babylone. fin tamē hebreos deficiunt
quartuor anni vel quinq; vt. j. videbis.
Sed hoc dictum videſt deficer p̄ primo in
hoc q̄ tempus. x. annoī computant pro
vna generatione: qz puer. x. annoī gen/
erare nō potest finē cōmuniōē cursum na/
ture. scriptura ḫo loquī de generatiōē
fin modū nature cōsuetum. sc̄do qz non
fuerunt ibi septem decades complete: vt
dicunt est finē computationem hebreorū
quā cōmuniōē secutus sum. Et id videt
mibi q̄ ips⁹ septem generationes incho/
andū

los domin⁹ ad te portatos i
honore sicut filios regni. Lō,
stituit enim deus humiliare
omnem montem excellum et
rupes perhennes: et conual/
les replere inequalitatē ter/
re: ut ambulet israel diligenter
in honorem dei. Obum/
brauerunt autē silue: et omne
lignum suavitatis israel mā/
dato dei. Adducet enim de/
us israel cum iocunditate in
lumine maiestatis sue cū mi/
sericordia et iusticia que est
ex ipso.

Incipit epistola quam mi/
sit Hieremias ad iudeos qui
captiui erant in babylone:
cui⁹ epistole scriptor fuit ba/
ruch propter quod adiungi/
tur eius libro. **L**a. VI

Dopter peccata que
peccasti ante deū:
abducemini i babyloniaz captiui a nabuchodo/
nosor rege babyloniorū. In/
gressi itaq; in babylonez eri/
tis ibi annis plurimis et tem/
poribus lōgis vsq; ad gene/
rationes septem: post hoc au/
tem educam vos inde cū pa/
ce. Nunc autem videbitis in o
babylonia deos aureos et ar/
genteos et lapideoes et ligneos in humeris portari ostendentes
metum gentibus. Vi/
dete ergo ne et vos similes ef/
ficiamini factis alienis et me/
tuatis: et metus vos capiat in ipsis. **V**isa itaq; turba d̄ re/
tro et ab ante adorantes di/
cite in cordibus vestris. **T**e/
oportet adorari dñe. **A**nge/
lus aut̄ me⁹ vobiscū est. **I**pe s
aut̄ exquirā animas vestras. **N**am ligna ipsorum polita a
fabro: ipsa etiam inaurata et
inargentata falsa sunt et nō
possunt loqui. **E**t sicut virgi/
ni amanti ornamenta: ita ac/
cepta auro fabricata sunt. **C**o/
ronas certe aureas habent
super capita sua dū illorum:
vnde subtrahunt sacerdotes ab eis aurum et argentum:
et erogant illud i semetipsis,

andū sit a transmigratione iechonie. et
terminandū in redditū populi de babylō
ne facta per Esdrā. vi habef. i. Esdr. vii.
et viii. que facta fuit septimo anno dari
fin cōputationē quā in precedentib⁹ li/
bis securus sum tanq; veriorem. **P**an.
ix. et ī p̄ncipio libri Hester. hoc aut̄ ips⁹
fuit centūtriginta annoī. vel ad minus
centūvinti. Nam a transmigratione ie/
chonie vsq; ad captiuitatem sedechie re/
gis fluxerū. x. anni. et inde vsq; ad p̄i/
mū annū monarchie cyri. lij. et inde vsq;
ad camby sem eius filiū tres anni fin
hebreos. fin alios aut̄ historiographos
xii. p̄ cyru cambyses regnauit. viii. an/
nis. et post ipsin assuerus. xl. post eum
fil⁹ el̄ darius alio nomine artaxerxes di/
cens. vii. ānis vsq; ad missiōē Esdrē cū
p̄plo ī iudeā redeūt. anni x. dicti simul
iucci faciūt annos cxx. cōputatis ī tri/
bus annis monarchie cyri. cōputat. x. o
xii. faciūt annos. cxxx. xl. cxxix. in tāto
x. tpe bñ cōplenſ septem generationes
fin cursuz nature. iuuenis enī. x. et vii.
annoī. vel. xvij. p̄t naturalis generare.
n Post h aut̄ educā vos īde cū pace.
cū Esdrā sacerdote. o Hūc aut̄. Hic
sūr arceſ p̄p̄s ab idolatria. cū d̄: Hūc
tē. deos aureos. i. idola tē. p̄ In hu/
meris sacerdos. q Portari ostētan/
tes metū gēib⁹. i. ad incutiendū eis tū/
moē. Ad cul̄ intellectū sciendū q̄ sic. j.
Reg. iiij. arca dñi p̄ sacerdotes fuit por/
tata ad exercitū ad incutiendū terrorēz
philisteis. et sic rege frācie ī exercitu ex/
stete fūnt p̄cessione parisi⁹ et alibi. in q̄
bus ex deuotione portant sanctoꝝ reli/
quie ut oronib⁹ eoz rex et su⁹ exercit⁹ ad
iuuent et adūsarij cōfundant: et sic p̄ salu/
te reḡ babylonis idola portabant ī sa/
cerdotū humerū. id subdit: r Visa ita/
q; turba. babyloniorū. s Per retro et
ab anī. nā ī tali deportatione aliquā p̄cede/
bat et aliq̄ sequebanſ idola: sic in p̄cessi/
onib⁹ christianoꝝ aliquā p̄ceduit et aliquā se/
quunt sanctoꝝ corpora. t Adorantes.
deū vex. v Dicite i cordib⁹ v̄is. si in/
palā dicerē nō audet. qd̄ d̄. ppter infir/
mos. x Te oportet adorari dñe. et nō
idola vana. y Angelus āt me⁹ vo. ē.
b d̄. i p̄sona dñi et accipit s Exo. xxiiij.
z Ipe aut̄ exquirā alias v̄ras. d manu/
illor̄ q̄ vos opp̄mūt iniuste. et accipit b
xybz dñi de Gen. ix. a Mā ligna. Dic
sūr ponit idolatrie m̄tiple ignominia
que m̄tis deductiōib⁹ cōcludit. et pate/
būt ptes. p̄sq;ndō. Ergo p̄ma deductio
accipit ex eoz fabricatiōe et ornamento.
cū d̄: Mā ligna ip̄oꝝ. aliquā dicit lingua.
eo q̄ p̄ subdit: Et nō p̄t loq̄ h̄ nō v̄
def mihi v̄ru. nā images fabricant et
formant ore clauso: et sic nō appetet lin/
guā. nec fit in eis. et q̄ obstructio planior
est cū d̄: Mā ligna ip̄oꝝ. i. ligna ex qb̄
fūnt idola. b Politia. supple sunt.
c A fabro. s. lignario. d Iha aut̄ in/
aurata et inargentata. desuper. e Falsa
sūt. h̄ enī lignū aux et argentū et hmōi q̄
sūt materia idoli sūt res vere naturales
tū. q̄tum ad id q̄ signat idolum ex eis fa/
ctū falsa sūt. id d̄. Ap̄ls. i. ad Cor. viii.
q̄ idolum nihil ī mūdo. p̄ h̄ etiam q̄ d̄:
Falsa sūt. ī plali ptz q̄ i p̄ncipio dñis fi/
elligua ī singlari. f Et nō p̄t loq̄. q̄.
si ecīt veri dī possent loq̄. g Et sic vir/
gini amanti ornamenta tē. sic idolis fūt or/
namēta ac si diligāt talia. cū tū nihil pos/
sint diligere. id subdit: h Vñ Strabū
sacerdotes

Nico. de lyra

B sacerdotes tē. si enim essent dij vere: diligētes talia nō pmitte rent sibi subtrabi. a Nō libe rant ab erugine. i. rubigine q̄tū ad aurū argentū et alia metal la ex quib⁹ fūt idola. b Attī nea. q̄tū ad ligna ex quib⁹ fi unt. t vestes quib⁹ operiunt: q̄ a vermb⁹ corodunt. c Ex terget faciem ipsoꝝ. q̄ idola nō pnt se extergere. d Cetera patet vſoꝝ ibi: d Habet etiā. i. idolum. e In manu gladiū et se curim. sic enī formabat idoluz martis qui dicebat deus belli. f Se aut de bello tē. freq̄nter enī in veteri testamēto legit ꝑ deuictis idolatrī rapiebant a vicerib⁹ eoz idola. Et ex p̄di etis excludit: g An vob notum sit tē. l. q̄ in eis nibū ē nū minissimē eis ē aliq̄ reuerentia exhibēda. h Hic enī. Hic po niſ sed deductio ad eandē co clusionem et accipit ex defectu vtilitatis. cū dicit: Hic tē. iutile efficit ad officiū. p̄p̄lū. mate ria tñ aliqui valet vt fragmenta cyphi argentei vel boti: similit idola q̄dū stāt in p̄p̄ia forma nibil valēt. materia vt argētu et aurū valet ad aliquos vſus. i. Et sicut tē. circūseptē sunt ia mneū possit exire de cartere. k Aut siā ad sepul. adducrum mortuū. antiquū enī in sepul chris potentiū ponebant preci osa: ppter qđ claudebant for titē et eūz diligentia ne a latrō nib⁹ extraherent. l Ita tu. sa cer. ostia. tēplorū. m Ne a la tronib⁹ expolient. s. idola ab or namētis suis p̄ciosis. n Lu cernas accendūt tē. o. d. hoc fit utilis t frusta. o Lordavo eoꝝ. tē. aliqua enī idola erāt in teri⁹ terra t exteri⁹ erea v̄l'bu susmodi: et sic serpētes qui ter ram comedūt: h̄en. iii. Terram comedes cūtis dieb⁹ vite tue. interiora idoloꝝ q̄ erant q̄si cor da ipoꝝ osumebāt. p Migrē fūt facies tē. cōburebant enī ibi thura in veneratiōe idoloꝝ et ex fumo ascēdēte denigrabā tur facies eorū. q Supra tē. nocte t hirundines tē. suas im mūdicias ibidē faciētes. x q̄ bus plūdū sicut prius. Unde sciat: q̄ nō sūt dij tē. r Au rum etiā. Hic cōsequēter ponit tertia deductio ad idem: t incipit a deturpariōe sue speciosita tis. cū dicit: Aurū etiā qđ h̄it ad specimē. i. addēcoꝝ. s Mi si aliq̄ exter. eruginē. super ex re scētem. t Nō fulgebūt. s. ma gis obscura erūt. v Neq̄ ei dum conflarentur. in forane. x Sentiebāt. q̄ nibil habent vite. t dō subdit: y Ex omni p̄cio tē. ostentantes. i. manifeste ostendētes. z Ignobilatēt suā hominib⁹. h̄en. q̄ portan tur p̄t. q̄ nō h̄at virtutē gressiu nā. a Cōfundant etiā qui co lunt ea. i. debent cōfundi in se metiōis colētes sicut deos ta lia nullā

Baruch La. VI

Dant autē et ex ipso p̄stitutis et meretrices ornant: t iterū cum ceperint illud a meretri cibus ornant deos suos. H̄i autem non libe rantur ab erugine t tinea. Opertis aut illis veste purpurea extergent faciem ipsoꝝ pro pter puluerē domus q̄ est plurim⁹ inter eos. Sceptrū aut habet vt homo sicut iudex regi onis: qui in se peccantē nō interficit. Habet etiam in manu gladiū t securim: se autez de bello et latronibus nō liberat. Unde vobis notū sit: q̄ nō sunt dij. Non ergo reuerimini eos. Sicut enim vas hominis contractū in utile efficitur: tales sunt t dij illorum. Cōsti tutis illis in domo oculi corū pleni sunt pul uere a pedibus introeuntiuz. Et sicut alicui qui regez offendit circūseptē sunt lanuē: aut sicut ad sepulchrum adductum mortuuz: ita tutant sacerdotes ostia clausuris et seris ne a latronibus expolientur. Lucernas accen dunt illis et quidem multas: ex quibus nul lam videre possunt. Sunt autē sicut trabes in domo. Lorda v̄o eorum dicunt elingere serpentes qui de terra sunt: dum comedunt eos et vestimentum ipsoꝝ: t nō sentiunt. H̄i grē fūt facies eorū a fumo: qui in domo fit. q Supra corpus eoz et supra caput eorū vo lant noctue t hirundines et aues etiā simili ter et catte. Usi sciat: q̄ nō sunt dij. Ne ergo timueritis eos. Aurū etiā qđ habēt ad spe cimen: nisi aliquis extaserit eruginē: nō ful gebunt. Neq̄ enī dum cōflarent sentiebant. y Ex omni precio empta sunt: in quib⁹ sp̄rit nō ē i ipsis t Sine pedib⁹ i humeris portant ostentatē ignobilatē suā hominibus. Cō fundant etiam qui colunt ea. Propterea si ceciderint in terram: a semetipsis nō consur gunt: neq̄ si quis eum statuerit rectum p̄ se metipsum stabit: s̄z sicut mortuis humeri eo rum illis apponentur. Hostias illorum ven dunt sacerdotes ipsorum et abutunt: simili ter et mulieres eorum decerpentes neq̄ in firmo neq̄ mendicanti aliqd impartiunt: de sacrificiis eorum ſetē et menstruatē con tingunt. Scientes itaq̄ ex his quia nō sunt dij: ne timeatis eos. Unde enim vocantur dij: Quia mulieres apponūt dijs argenteis et aureis et ligneis: et in domib⁹ eoruſ sa cerdotes sedent habentes tunicas ſcissas et capita et barbam rasam: quorum capita nu da sunt. Ragiunt autem clamantes contra deos suos: sicut in cena mortui. Vestimenta eorum auferunt sacerdotes: et vestiunt vro res suas et filios suos. Neq̄ si quid mali pa tiuntur ab aliquo: neq̄ si quid boni poterūt retribuere: neq̄ regem constituere possunt neq̄ auferre. Similiter neq̄ dare diuitias pos

Nico. de lyra

lia nullā virtutem habentia. b Propterea si ceci. in ter ram. ex pondere materie. c A semetipsis nō ſurgūt: id est. ppria ſtute nō pollunt ſurgere. d Neḡ si q̄s ea. i. ſtaruerit rectū p semetipm ſtabit. quod emi nus. f Sz sicut mortuis. i. nullam virtutē habentibus. g Numeri eoz illis appone tur. i. fulcimēta aliena q̄bus ſuſtentant. h Hostias illo rum vendūt sacerdotes. nam idola comedere nō poſſunt. i. Et abutunt. i. hoſtiaruz prelio ad illicitos vſus v̄nt. k Similiter et mulieres eorū decerpentes. i. ſibi rapientes de talibus ho ſtis et earum preciis. l Ne q̄ inſtrmo tē. imp̄iunt. i. de buiūſmo dihoſtis idola indi gentib⁹ nibil largiri poſſunt. m De ſacrificiis eorū ſetē et mēntruate. i. mulieres immu de. n Longiūt. qđ nō p mitterent ſi eſent vere dij. i. o. Concludit: Scientes itaq̄ tē. o. Unde enī. Hic p̄tē po niſ quarta deductio ad eadē conclusionē: t incipit a ſacer doū cupiditate. cū dicitur p modū q̄ſtiois: h̄en. vocan tur dij. i. reputant. et repon det. o. p Quia mulieres. de facilī deceptibiles. q Ap ponūt dijs argenteis. i. obla tiones t munera que cedunt in vſus ſacerdotum: i. ſi aſſe runt idola deos eſe ppter lu crum. i. dō ſubdit: r Timo mib⁹ eoz. i. in delubris idolo rū. s Hacerdotes ſedēt. i. manēt. ſi Den. i. ſedēt in eades multo tēpore. i. manu ſtis. ſic ſacerdotes i. templa idoloꝝ manēbat ad colligen dum pecunia t oblationes. t Dabētes tunicas ſcissas. i. ca r̄ bar. ra. i. ſignū meror. i. ſticie. q̄si lugerēt. p expiatione peccatorū offerētū idol. i. dō ſubdit: v Augūt aut clā mātes p̄tra deos suos. i. coſa idolis. x Sicut i. cena mor tui. i. facto. p. mortuo. antiq̄ tuſ enī ſup ſepulchra dō nouo mortuox comebat. lante: et bibebāt: i. poſtea exclama bāt. ſi quāl ligetē mortuos. ſic ſacerdotes idolum dō ſa crificiis et oblationib⁹ laute viuebāt: i. ciuitates exclama bāt corā idolis: ſi quāl ſatifi cientes. p offerētū peccat. y Vestimenta eoz auferūt ſacerdotes. vi. mulieres decepte dō nouo offerāt nouas vefes et hoc ad ſacerdotum lucrū. i. deo ſubdit: z At vefes ūt vrores suas. de vefibus amotis ab idolis. Conſequē ter ostendit ſi idolū impo tentia in multis exemplis. cū dicitur: a Neq̄ ſi q̄d ma li patiuntur ab aliq̄ tē. i. p̄tē littera vſoꝝ ibi: Rapiſib⁹

a *Lapidib⁹* de mōre similes sūt, q⁹ inde se mouere nō p̄it neq⁹ aliqd agere. cōclūdit in fine: *Quō ḡ esti mandū tē.* **b** *A*dhuc enī bic ponis deductio quinta ad id ē incipit a chaldeorū vilipendione: q⁹ cū essent cultores idolorū: tñ qñ non habebāt intentū vilipende bāt ea. et h̄ē qd̄ d^r: *A*dhuc enī ipsi chaldeis nō bonorātib⁹ ea, i. vilipendib⁹. min^r enī dicitur plus significat. **c** *Q*ui s. chaldei. **d** *C*ū audierint mutū non posse loqui. i. p̄cipiūt. sicut *E*ro. xx. *P*opulus videbat voces. ibi enī accepit videare. p. audiare. hic econuerso audire. p. videre. *C*ōscit enī hō esse mut^r p. mut^r & sī gna q̄ fac. pōt etiā h̄ē accipi andre. p̄priez q̄ mutū aliq^r p̄ferat voces in articularas tñ et sic p. adiutus p̄cipiūt q̄ sint muti. **e** *O*fferat ill^r ad bel. qd̄ est idoli babylōnorum. *D*an. xliii. **f** *P*ostulantes ab eo. lab idolo. **g** *L*equit l. q̄ mut^r possit leg^r. **h** *Q*uasi possint sentire. i. postulatiōes eoz p̄cipere. i. *Q*ui non hñt motū. s. dñ illorum vel idola. **k** *E*t p̄cipiūt chaldei. **i** *C*ū intellexerit idola nihil posse. **m** *B*elinquēt ea sp̄ avilipendio. q. d. m̄to foris filij ist^r qd̄ speciali. p̄hibita ē idolatria debēt ea contemnere. *N*ulieres autē. *D*ic ponis qd̄z luxurie modus ex q̄ cōtempnēda sūt idola. *N*ulieres enim fune cingebāt se sup^r q̄s ligate aliq^r magno tristis: sed cōtētes in via p. quā trāsib^r hotel pcedētes ad idola. et q̄s aliq^r eoz trasiens trahebat vñ illay extra viā & p̄cindens eius funē carnalis cognolebat eam: illa reputabat se liberā a crimine commisso: credēs q̄ idoli misseri illū virū in signū libera- tōis sue: et credēs ad sociam exp̄rō ei q̄ non fuit ratdigna sic ab idolo visitari. b̄ē qd̄ d^r: *N*ulieres autē. *E*t p̄t et dicit lra h̄ē exēpro. o *S*uccedentes ossa olivarū. fun illi^r idoli rituz. ppter qd̄ in fine cōcludit: *Quō estimādūz tē.* p. *A* fabris autē. *D*ic ponis deduc- tio sexta q̄ accipiūt ab idolou mōptetia nam cē eoz ab hōib⁹ dependet. iō d^r: *A* fabris autē et ab aurificiis facta sūt tanq̄ aliquid minus ipsi q̄ causa effectuua potior est suo effectu. **q** *N*ihil aliud erat nisi id qd̄ volūt ē sacerdotes. qui formā & figurā idoli fiendi tradūt artifici. i. *T*urificiis tē. nō sūt mlti tps. i. ex perti

sunt neq; malū retribuere. **S**i quis illis votū vo
uerit et nō reddiderit: neq; hoc requirūt. **H**ominē
a morte nō liberāt: neq; infirmū a potentiore eri
piunt. **H**ominez cecum ad vīsum non restituunt.
de necessitate hominem non liberabunt. **C**idue
a non miserebuntur: neq; orphanis benefacēt. **L**a
pidibus de monte similes sunt dī illorū lignei et
lapidei et aurei et argentei. **Q**ui autem colunt ea
confundent. **N**uomodo ergo estimandū est aut
dicendū illos esse deos: **A**dhuc enī ipīs chaldeis
nō honorantibus ea: qui cū audierint mutum nō
posse loqui offerūt illud ad bel: postulātes qb eo
loqui: quasi possint sentire qui nō habēt motum.
Et ipī cū itellecerint: relinquēt ea. **G**ensum enī nō
habēt ipī dī illoz. **A**ulieres autē circūdate funib;
in vīs sedent: succendētes ossa olivaz. **C**ū autē ali
qua ex ipīs abstracta ab aliquo transeūte dormi
erit cum eo: proximē suē exprobrat q; ea nō sit di
gna habita sicut ipla: neq; funis eius dirupt² sit.
Omnia autē que illis fiunt falsa sunt. **Q**uō estiman
dūt aut dicendū est illos esse deos: **F**abris autē
et ab aurificib² facta sunt. **N**ihil aliud erūt nisi id
quod volūt esse sacerdotes. **A**urifices etiā ipī qui
ea faciūt nō sunt multi temporis. **N**unquid ergo
possunt ea que fabricata sunt ab ipīs esse dīs? **M**e
liquerūt autē falsa et opprobrium postea futuris.
Nam cum supuenerit illis prēliuz et mala cogitat
sacerdotes vbi se abscondant cum illis. **Q**uomo
do ergo sentiri tebeant quoniam dī sunt qui nec
de bello se liberāt: neq; dī malis se cripiūt. **N**ā cum
sint lignea et lapidea et iaurata et inargētata scie
postea quia falsa sunt ab vniuersis gentib² et regi
bus que manifesta sunt: quia non sunt dī sed ope
ra manuum hominū et nulluz opus dei cum illis.
Unde ergo notuz est quia non sunt dī sed opera
manuum hominū: et nulluz dei opus in ipīs est.
Regem regioni non suscitant: neq; pluuiam ho
minibus dabunt. **J**udicium quoq; non discernēt
neq; regiones liberabunt ab iniuria: quia nihil
possunt sicut corniculē inter medium celi et terre.
Etenim cum incident ignis in domuz deorum li
gneorum et argenteorum et aureorū: sacerdotes
quidem ipsorum fugient et libertabuntur: ipsi ve
ro sicut trabes in medio comburentur. **R**egi au
tem et bello nō resistent. **Q**uomodo ergo estimā
dūt aut recipiendum quia dī sunt? **N**on a su
rib² neq; a latronib² se liberabūt dī lignei et lapi
dei et iaurati et inargētati quib² inīq fortiores sūt.
Aurum et argentum et vestimentum quo operti
sunt auferent illis et abibunt: nec sibi auxilium fe
rent. **I**taq; melius est esse regem ostentantem vir
tutem suam: aut vas in domo vtile in quo gloria
tur qui possidet illud vel ostiuz in domo quod cu
stodit que in pace sunt q; falsi dī. **S**ol quidem et
luna ac sidera cum sint splendida et emissā ad vti
litates obaudiunt: similiter et fulgor cum appa

perti sapia. Juuenes, n
acutus videtes et agilius o
perates talia pnt melius
fabricare qd senes.
S Reliquit at falsa, i. a
tifices idolorum reliquerunt
postea idola qd sunt falsa
qr nihil snt qd ad id qd
representat ut dictum est.
T Et opprobo qr cū precipit
falsitas idolorum ipropat
coleitibus cultus eorum
V Nam cu supue illi pnt
ab adiutoriis. x Logi
tat r, abscondit cu illis r,
sichifiter facto qd dij eorum
ipotentes sunt ad salmam dñi.
nā cu sunt lignea r, seque
y Sic et postea qr falsa
sunt abvniuersitatis gētibus. B
vide et esse prophetia de tpe
xpi i qd p orbē dicitur snt
idola p dictione apostoli
rū et aliorū christi discipulorum.
io cōcludit: Unde
ergo nouum r. **z** Regere
Hic ponit deductio se
prima ad idem: et accipit ex
operibus diuinis que non
apparet in idolis: sed magis
strarii, id dicitur: Regere
regioni non suscitat, qd est
ppriū dci a qd eois potest
sita trenū. a Neq p. h.
da. sicut facit de. b Ju
dicū qd no di, qr discreti
onē no hñit: et nā h est de
ppriū: cu sit verus index
om. c Quia nihil pnt
sic cor, imo minus: qr cor
nicule pnt fugere piculum
immem: no aut sic idola.
io subdit: d Item cu in
ci. ignis r, et ptz lra pp
qd excludit: e Quod g.
r, qd. nullo mō. f No
tū. b a curib⁹. q aliena
rapiunt occulto. g Me
q a la. q h faciunt in manu
festo. h Selib. dij r.
ex qd ptz eoz impotē ia. qd
subdit: i Quib⁹ ini. l.
fures et latrōes. k For
tiores sunt, furido et expo
liado idola. qd subditur:
Aurū et argenti r. et ptz.
Cōseqnēter ostendit qd crea
ture qd non reputant dij snt
melioris qditiōis. cu d:
l Itaq r, ostērante vir
tute sua p effectu i subdi
tis suis. m Aut vas in
do. vti. ad aliquo opus vt
patella cyph⁹ et bmōi.
n In q glo. q pos. il. hñs
inde aliquo utilitatem.
o Vel ostiū r. qd i pate
sunt. i. qd vñ somno: qd
tūc clausū ē ad tutam qd
escētes. p Sol qd et lu
rē. suo splēdore sunt hoib⁹
utilia. q At enim a deo.
r Ad vti. ob. qr suos cur
sus fin ordinatione dei p
ficiunt: et utilitatem hoib⁹

Nico. de lyra

Finit postilla Nicolai de lyra super librum Baruch.

Incepit expositio prologi in librum Ezechielis prophete per fratrem Britionem ordinis minorum.

Et Zechiel propheta tecum. Hunc prologus dividitur in quinque sectiones. In prima ostenditur quibus prophetia dicitur. vel quibus prophetia in isto libro loquitur. ibi: Ezechiel propheta tecum. In secunda describuntur proprieatis tempus et locus: et loquendi modus: Tercius autem describit tripliciter: primo per etatem prophetie. ibi: Tricesimo autem etatis sue anno. secundo per captiuitatem. ibi: At captiuitatis quinto. tertio quod prophetat simul tempore cum hieremias unde dicitur hic: Et eodem tempore tecum. Locus tangit. cum dicit: In chaldea. tecum. Unde loquendi. cum dicit: Hiero mons eius nec satis disertus tecum. In tercita parte commendata dignitate et aetatem profunditate. Dignitas nostra cum dicitur: Sacerdos tecum. Hieronimus profuditas notarum ibi: Principia voluntatis tecum. In quarta parte intimatur Hieronymus quare translatum librum istum secundum propter varietatem translationum a veritate hebreica discrepantiam. ibi: Sed et vulgata eius editio tecum. In quinta inuitat paulam et custochium: variationem istam legant: docentes qualis subfannantes emulos cofundant. ibi: Letite igit et hunc iuxta tecum. His viis letemus. Nam si in cucumerario formido nihil custodit ita sunt dij illorum lignorum et argentei et inaurati. Eodem modo et in horto spina alba: super omnis auis sedet. Similiter et mortuo pecto in tenebris: similes sunt dij illorum lignorum et inaurati et inargentati. A purpura quoque et murice que supra illos teneantur: scietis itaque quod non sunt dij. Ipsa etiam postremo comeduntur et erit in opprobriis in regione. Melior est homo iustus qui non habet simulacra: nam erit longe ab opprobriis.

Finit liber Baruch: cum epistola Hieremie.

Incipit prologus sancti Hieronymi in Ezechiel propheta.

Et Zechiel propheta cum ioachim rege iuda captiuus ductus est in babylonem: ibi quis his qui cum eo captiui fuerant prophetauit penitentibus quod ad hieremie vaticiniis se ultra aduersariis tradidissent cuiciderent adhuc urbem hierosolymam stare quam ille casuram esse predictam. Propter huiusmodi prophetias territus ioachim regnabat in babylonem: et ipsi transiit eos in babylonem sicut legitur. iij. Regum. xxvij. quia rex babylonis non ibi regem sedeciat. Pentebat isti regis anni destruxit hierusalem: sed constituit ad hieremie vaticinium se ultra aduersariis tradidissent cum rege ioachim. Cum viderent adhuc urbem hierosolymam stare sedecchia regnante ut supra dictum est. et tamen tota prophetia eius verificata est. sicut p. iiiij. dicebat sedecchia Hierem. xxviii. Sollicitus sum propter iudeos qui transiit ad chaldeos: ne forte tradar in manus eorum et illudant mihi.

Oportet enim in predicto prologo in Hieremiam inuenies unde

dictum est. i. incepit. In predicto prologo in Hieremiam inuenies unde

Nico. de lyra

Prologus

a Idipm atque spiritus. i. vetus. b In omni regione spirat. i. platus. c Et nubes. sicut perficiunt cursum suum per aerem secundum ordinationem. d Ignis etiam missus defup. in immissionibus igneis. s. in idolis subdecedit et in fulgere. e facit quod preceptum est ei. quod totum pcedit ex ordinatione dei. f Hec autem. i. idola. g Neque speciebus. i. formis visibilibus. h Neque virtutibus. ad aliquid agendum. Ani eoꝝ similia sunt. i. concluditur. Unde neque estimandū est. i. Quādō nō possunt neque iudicium ludicare. discernendo. k Neque quod facere. inferendo vel sententiādo. l Scientes itaque quod nō sunt dii. quia nō apparet in eis virtus aliqua. nec persequens in aliis sunt timēdi. m Neque enim regibꝫ. Nihil ponit deductio nona quod accipit ex defectu diuine ppetatis: cui dicit: Neque enim regibꝫ male dicent. s. malis. n Neque būdicet. bonus quod est. ppetru dei. o Signa enim in celo. et stationes solis sub iofie. et retrocessionē eius ezechie tempore. p. Sentibꝫ nō ostendunt. sicut de legit fecisse. et nō solū deficiunt ab operibus dei: sed etiam creature. i. subditur: q. Neque ut sol. lucebunt per diem. r Neque illuminabitur ut luna. per noctem: et nō solū deficitur ab operibus creature superioris sed etiam inferioris ideo subditur: s. Ezechie tecum. fugere sub tectū. ppter lumen tempestatis perculū: quod nō potest facere dii gentium. i. cōcludit: Nullo itaque mo te. r Nam sicut. Dic ponit deductio decima et accepit ex comparatione idolorum rebus nullum habentibꝫ effectū. cuius dicit: Nam sicut in cucumerario formido gallice responserunt. v. Nihil custodit. nā aues videntes quod nullum habeat motum sedet super caput eius absque timore: ita sit dij illorum nullā penitentia habentes utrum. x. Eodem modo et in horto spina alba. nihil facit ad custodiā horti. y. Similiter et mortuo pecto in tenebris. i. inhumato. z. Similes sunt dij illorum. quod nihil plus potest corporis mortuū in terra sepultū. a. A purpura quod. quod induunt idola. b. Et murice. s. simili illi vñ sunt idola. ex eodem enim muri ce aliquā de una pte fit idolum: et de alia sternit platea. ppter lutu euntandū. c. Que supra illos teneantur. supple nō apparet. i. non apparet aliquid quod quare idola sint superiora vel meliora. dicitur: Scit enim utique quod non sunt dii. d. Ipsi etiam. scit enim utique quod non sunt dii. e. Postremo comeduntur et latronibꝫ seu raptoribꝫ veniunt et sic precium eorum comedunt. alio modo. quod post longā durationē a veribus coroduntur: si sunt lignea: et a rumbagine cōsumuntur: si sunt metallica: et ab hostibꝫ cōstringuntur: et lapidea. f. Erunt in opprobriis. coletibꝫ ipsa. g. cluditur: g. Melior est igit homo iustus. quod colentes idola. et subditur ratio: h. Nam erit longe ab opprobriis. quod sunt inferenda idolatrias: et minime dicendum significat maius. nam homo iustus nō solum debet esse longe ab opprobriis sed etiam honorabilis corā dico et angelis: qui in trinitate perfecta vivit et regnat in secula seculoꝫ. Amen.

Finit